

Nyt kun kello on 15.15 niin toteaisin, että tervetuloa hyvät ystävät

Filosofia ja systeemiajattelu 2021 -luentosarjalle, jossa ensimmäisen luennon otsikko on The Last Time

mikä viittaa siihen, että tämän sarjan, joka alkoi vuonna 2001,

kun olin saanut kunnian tulla Otaniemeen silloiseen Teknilliseen korkeakouluun

niin tämä sarja alkoi. Ja tää on ollut sellainen mun opetuksen kulmakivi.

Ja kyllä oikeastaan aikamoinen rakkaudenaihe. Että kyllä mä oon ihan kaiken

halunnut yrittää tähän tuoda, mitä löytyy, tietynlaisen

ajattelun ajattelun ajattelun osalta.

ja se, että me nyt tän teemme

tän mun professuurin puitteista viimeistä kertaa. Ja viimeistä siitä syystä, että Suomessa yliopiston professorit eläköityvät.

Siinä mielessä tää nyt alkaa viimeistä kertaa. Mutta taas toisaalta se, että

joku alkaa viimeistä kertaa, niin siinä on oma sellainen

merkitystä painottava elementtinsä, minkä kautta nykyhetkisyys kenties saa tilaisuuden esittäytyä voimakkaampana sille jollekin toimijalle.

Sitä kautta myöskin tietyt sellaiset hienovaraisuudet voivat esittäytyä

voimakkaammin kuin mitä jossakin normitilanteessa olis asian laita,

joka on yksi niistä asioista, mitä toivon, että tässä seuraavan reilun kahden kuukauden kuluessa

onnistumme hyödyntämään kukin meistä

meidän oman ajattelun kannalta merkityksellisellä tavalla

meidän elämän elämisen suhteen

vahvistavasti. Huomatkaa, että on yksi asia se, että jos joku luennoitsija käy läpi jotakin ajatuksia

sillä ajatuksella, että olis hyvä juttu, jos ihmiset sisäistäis nämä mun ajatukset.

Ja se on yksi mahdollisuus, mutta toinen mahdollisuus on se, että

joku käy läpi joitakin ajatuksia enemmänkin sillä ajatuksella,

että kuulijat vois niiden ajatusten kautta jollakin tavalla

löytää yhteyden omiin ajatuksiinsa. Voi sanoa, että no ainakin tollanen mahdollisuus on olemassa.

Se on vaan, että enimmäkseen

yliopiston luennot tai oikeastaan mitkään muutkaan luennot ei tähtää tollaiseen tavoitteeseen.

Siihen voi olla syynä vaikka se, että jollain on ihan tosi painavaa sanottavaa.

Tai voi olla niin, että jos ollaan yliopistoympäristössä, että joku opiskelee jotain

vaikka energiatekniikkaa. Ja energiatekniikan ulottuvuudessa on tiettyjä sellaisia lainalaisuuksia, jotka jokseenkin varmasti jollakin henkilöllä ei ole tiedossa samalla tavalla kuin ne on jollakin alaa syvällisesti tuntevilla henkilöllä. Mutta jotka on sellaisia, että niihin paneutuminen voisi tarkoittaa vuosien mittaan jonkun yksilön kannalta sitä, että hän merkityksellisellä tavalla voiskin olla osa meidän oman ajan suurimpien ongelmien ratkaisua.

Tämän takia kannattaa siihen johonkin energiatekniikan kurssiin aika tosissaan mennä sisään siihen katsomatta esim. että kuinka vangitseva puhuja

joku professori mahdollisesti on. Että jotkuthan on vangitsevia puhujia, mutta kaikki eivät ole. Asiantuntevuus jossakin asiassa

ja kiinnostavasti siitä asiasta puhumisen lahja eivät aina kulje käsi kädessä.

Eli voi olla kaikenlaisia syitä, miksi jonkun opiskelijan kannalta vaikka kannattaa pinnistellä, haastaa itsensä paneutumaan siihen, mitä joillakin on

sanottavana. Samoin kuin myöskin me tiedämme, että toki on niin, että monasti myöskin meihin yritetään vaikuttaa

jonkun puheen kautta, jolloin kannattaa olla tarkkana, että sä et ota sisään ihan mitä tahansa.

Ja tässä suhteessa otat siihen johonkin puheen tilanteeseen, luennon tilanteeseen, johonkin vaikuttamisen keskusteluun, mikä tilanne se onkaan sitten

oikealla tavalla kriittisen asenteen, koska on mahdollista, että joku yrittää

saada sua sisäistämään sellaista, mitä oikeastaan kenenkään ihmisen ei kannattaisi sisäistää.

Että vois sanoa, no noi on sellaisia tapauksia, jotka on hirmuisen olennaisia.

Mut sit on edelleen kuitenkin se mahdollisuus, että olisikin sellainen

luentomainen tilanne, minkä luentomaisen tilanteen koko idea olisi luoda ajattelun tilanne osallistujan kannalta

eikä ainoastaan mikä tahansa ajattelun tilanne, vaan vieläpä semmoinen ajattelun tilanne, että niillä ajatuksilla, mitä se henkilö

siinä tilanteen sisällä ajattelis, olisi myönteisiä seurauksia sen osallistujan oman elämän elämisen kannalta.

Kun jokainen kuitenkin, Honkanen sanoo tän,

jokainen kuitenkin joutuu elämään elämäänsä. Se on samanaikaisesti tietysti myöskin mahdollisuus elää se elämä jollakin toisenlaisella tavalla kuin mikä normin kautta automaattisesti

toteutuisi, jos tulis ajatelleeksi jotenkin jotain asiaa toisin.

Ja joissain tapauksissa kun sä onnistut ajattelee jotain asiaa toisin, niin sä löydät aikalailta ehkä jossakin tapauksessa helpostikin

vipuvoiman, minkä kautta sitten tehdä jokin asia toisin ja ehkä elää joiltakin osin vähän toisin.

Joskus on näin. Mutta sitten taas toisaalta ei näin välttämättä ole, koska sehän voi olla, että joku ajatus, minkä sä onnistut ajattelemaan, niin

siinä vaiheessa kun sä onnistut ajattelemaan, niin esittäytyy pikemminkin sellaisena pilvenä tai jonkinlaisena hauraana ehdotuksena

hiukkasen unenomaisesti mut kuitenkin niin, että jostakin syystä niin sun mieli lähtee sen jonkun asian kanssa työskentelemään niin että sitten pikku hiljaa jotain lähtee kehkeytymään,

joka sitten ilmenee esimerkiksi vaikka kahden vuoden kuluttua. Kahden vuoden.

Että se on mahdollista, että joku henkilö osallistuu Filosofia ja systeemiajattelu -sarjaan

ja sitten joku juttu, mikä jollakin tavalla lähti käyntiin hänessä, ei kenessäkään

muussa, et jos meillä on tällä hetkellä 696 osallistujaa tähän toiseen meidän

lähetysistä, ja sitten samanaikaisesti meillä on webinaarissa 800 osallistujaa,

niin voisi sanoa, että melko varmasti kyllä joku näistä henkilöistä, tuhannesta viidestäsadasta,

kahden vuoden kuluttua tästä, on jossakin tilanteessa toisenlainen kuin mitä hän olisi ollut siinä tilanteessa,

jos hän ei olisi tullut paneutuneeksi omiin ajatuksiinsa sen tietyn kolmetuntisen puitteissa, joka kolmituntinen puolestaan taas sitten mahdollistaa tiettyjä sellaisia

ajattelun prosesseja sen yksilön kannalta, jotka, jos hän ei oiskaan tullut siihen tilanteeseen, melko varmaan eivät olisi toteutuneet.

Mut ei tää jälkimmäinen siitä syystä, että Esa Saarinen kävi jotakin niin sensaatiomaista sisältöä läpi,

vaan pikemminkin siitä syystä, tää on musta ihan tosi tärkeä, vaan pikemminkin siitä syystä, että sä itse tulit olleeks itselles toisenlainen

sen ajattelun tilanteen mahdollistavuuden vuoksi, mikä tää Filosofia ja systeemiajattelu

-sarja pyrkii olemaan. Ja huomatkaa, että kun mä sanon tän, niin mä siis en tarkoita, että mä jollakin tavalla olisin antamassa esimerkiksi neuvoja sille, et miten joku

toinen yliopiston professori tai joku opettaja jossakin muualla, et miten hänen tulisi omassa opetustyössään menetellä.

On yks asia se, että joku puhuu jostakin asiasta, mikä hänelle on merkityksellistä niin, koska kaikki mitä mä tuun tässä sanomaan, on mulle merkityksellistä,

sillä ajatuksella, että tässä tulee toimintaohjeita, jotka on kullannarvoisia ihmisille.

Väheksymättä erilaisia kullannarvoisia ohjeita, mitä joku voi toiselle ihmiselle antaa

tai väheksymättä sellaista tiedollista aineistoa, mitä joku voi omasta asiantuntemuksestaan ammentaa toisille, niin väheksymättä niitä kumpakaan

mä kuitenkin alleviivaan sitä, että jos me ajatellaan meidän ajattelun ajattelua, niin ihan selvästi on niin, että sä voisit ajatella monesta asiasta

sun elämän kannalta merkityksellisesti ja myönteisesti toisin, jos sä ikään kuin onnistuisit ajattelemaan.

Et kyse ei ole siitä, ettetkö sä tietäisi, mikä se joku neuvo on.

Ja kyse ei oo siitä, ettetkö sä tiedä, että miten joku tietty asia on vaikka haitallista

sun elämän kannalta, useinkaan, vaan se, et sä et jotenkin onnistu ajattelemaan sitä tarpeellisella syvyydellä, sitä jotakin

loppujen lopuksi melko perusasiaa. Ja tässä suhteessa tää ajatus tähän meiän kevääseen

lähtee liikkeelle siitä, että ensiksikin on hyvä juttu ajatella omia ajatuksiaan,

että mitä mä oikeastaan ajattelen. Sit sen lisäksi tehdä se sillä ajatuksella, että jotenkin syntyisi

näin syntyvän prosessin seurauksena myönteisiä seurauksia meikäisen oman elämän elämisen kannalta.

Huomatkaa, että jotkut myönteiset asiat sun elämässä

saattavat olla sellaisia, että loppujen lopuksi ei ne nyt niin kauhean myönteisiä ollutkaan esimerkiksi siitä syystä, että joku myönteisyys oli aikamoista

pintavaahtoa itse asiassa. Että se oli oikeastaan aika turhanpäiväistä

se joku myönteisyys, mitä nyt sitte synty. Usein esimerkiksi, kun mä ajattelen taaksepäin, kun mä oon hankkinut esimerkiksi uuden puhelimen

niin siinä on sellainen jonkunmoinen sisäinen tunne niin minulla ollut, että ikään kuin mun elämässä

kaiken kaikkiaan asiat on selvästi paremmalla tolalla kuin mitä oli ennen kuin mä nyt sain sen uuden iphonen tai mikä se nyt olikaan sitten. Mut se on yllättävän kyl

nopeasti ku tollanen pintavaahto sit katoaa ja et ikään kuin mä oon ihan samassa kun missä mä olin siin lähtötilanteessa.

Et voi olla yhtä ja toista myönteistä

kokemuksellisesti mitä tulee ihmisen elämään, joka loppujen lopuks kuitenkin ei niin kauhean pitkälle kannaa, kun asiaa pikkaisen ajattelee,

Mut kun pointti on se, että sun useinkaan ei tarvitse ajatella sen kummemmin.

Yksi syy, miksei sun useinkaan tarvitse ajatella sen kummemmin, voi johtuu siitä, että ensiksikin meidän kulttuuri ei ihan hirmuisesti

synnytä semmosia tilanteita, joissa se tilanne itsessään rohkaisisi sua ajatella ajattelemaan kummemmin.

Loppujen lopuksi me tavataan meiän ystäviä, me tavataan meidän rakkaita,

meiän läheisimpiä sukulaisia, niin

usein se on aikamoista kuitenkin hölkyn kölkyn jutustelua, mitä siinä sitten syntyy, sitäkään väheksymättä. Mutta se pointti on, että tottakai meissä ihmisenä niin on

kapasiteettia enempäänkin, erityisesti siinä ulottuvuudessa, mitä me tässä lähestymme

ajatteluna. Mä sanon vähän toisella tavalla vielä, että kun ajatellaan, että mitä me täs voitais lähteä tavoittelemaan, niin yksi tapa ajatella, että mitä me voitais lähteä tavoittelemaan on, että me olisimme niin sanoakseni hienovaraisia meidän myöskin sellaisiin ajatuksiin nähden, jotka eivät pidä niin isoakaan numeroa itsestään. Jotkut ajatuksethan pitää isoa numeroa itsestään. Ja sul voi olla myöskin siinä fyysisessä ympäristössä, missä sä elät erilaisia muistutuksia sit joillekin ajatuksille. Voi olla kaikenlaisia myöskin sellasia teknisiä järjestelyitä, minkä seurauksena kun sä menet vaikka lenkille, niin sä meet sinne lenkille tietyllä ajatuksella, et esimerkiks sun jokainen askel rekisteröityy johonkin sellaiseen laitteeseen, et sä tiedät, että sitten 45 min kuluttua siin laitteessa on joku lukema pienempi kuin mitä sä haluat et se on ja sit sä saat vähemmän jotain tietynlaisia vaikka peukutuksia, kun sen lukema on joku tietynlainen, ku jos se ois toisenlainen. Voi olla kaikenlaisia semmosia myöskin elämän ulkoisia järjestelyitä, mitkä edesauttaa sitä, että sä muistat jonkun tietyn ajatuksen, että kun lähtee lenkille, niin kannattaa lähteä tietyllä tavalla tosissaan sinne lenkille vaikkapa. Mut jos me ajatellaan meidän ajattelun ajattelua siinä ulottuvuudessa, mis ne syntyvät ajatukset voisivat olla merkityksellisiä meidän oman elämän elämisen kannalta niin vois sanoa, että no varmaan monet sellaiset ajatukset saattaa olla sellaisia, että ne on oikeestaan aika sillai melkein kuiskaavia lähtötilanteessa. Ne voi olla hyvin sillai ei kovinkaan vahvasti siin jossakin ympäristössä vallitsevia ajatuksia esimerkiksi. Ja tästä syystä vois sanoa että kai me nyt voitais sitte edes ihan sen meiän oman tajunnan sisällä antaa vähä foorumia tollasillekin ajatuksille. Kukaan ei kuule edes sitä. Koska kukaan ei kuule edes sitä, niin kai se sais sieltä tulla esittäytymään, on se toive, mikä meillä on nyt tälle meiän tilanteelle, että tässä suhteessa, jos mä sanon vähän toisella tavalla, että kun on kaikennäköistä hölötystä, ja erilaiset sosiaaliset tilanteet voi myöskin rohkaista hölötystä, ja siinä voi olla ihan kiva olla jossakin hyllytyksessä. Mutta toisaalta voishan sitä kumminkin luoda hetkellisesti sellaisen tilanteen, missä hölötys olisikin aika hallinnoitua pois, koska halutaan jotakin muuta. Jos ajatellaan tollaisia huippusuoritusympäristöjä esimerkiksi, niin huippusuoritusympäristöissä usein on niin, että siel voi liittyä vaikka siellä pukukopissa jotakin hölötystä,

mut sit tulee se hetki, kun ei enää hölötetäkään, jolloin sitten pelaajan pitää kyetä muuttamaan omaa moodiaan.

Et sun pitää tajuta se, että milloin on hetki hölöttää, ja milloin ei oo hetki hölöttää mut sun omien ajatusten kannalta ei oo selvää, että sä aina muistat tän.

Toinen ilmiö on se, että kun on tiettyä sellasta iloa, mitä saamme itsestämme,

kun onnistuimme olemaan jyrkkiä. Se on tavallaan jännä piirre ihmisessä, että ihminen ikään kuin onnittelee itseään siitä, että hän onnistuu

olemaan ihan poskettoman jyrkkä jossakin asiassa ja kaikki insinöörit ovat x. Että mä oon aina sanonu, että y.

ja vaikka ei ois niin, että sanot sitä

toisille, et sä ikään kuin sanot sen vaan mielessäs, niin sä jollakin tavalla onnistut olemaan aika tyytyväinen siihen, et sulla on just sellanen ajatus, vaikka tietysti on ihan tosiasia,

noin lähtökohtaisesti, että lähes kaikki jyrkkä on jollakin tavalla valheellista. Ja se on jännä ilmiö tällaset meiän omat trumpahdustaipumukset,

jotka sä voisit sitten jonkun tilanteen sisällä kuvitella, että sä haluaisit saada ne haltuun, että sä jotenkin hallinnoisit

sitä tällaista äänimaailmaa ja sitä kautta sitten sellainen toisenlainen äänimaailma, jotenki hienovaraisempi, poeettisempi, jotenkin

elämän erityisyyksiin liittyen kunnioittavampi, sais tilaa sieltä esittäytyä jostakin sun oman ajattelun reunavyöhykkeistä.

On selvää, että jotkut osat sun ajattelua on sellaisia ,että ne esittäytyy siinä sun tajunnalle aika lailla saman tien, ni samalla on tietysti siellä reunustoilla jotain, mikä ei samalla tavalla esittäydy saman tien.

Tässä suhteessa se, mitä siellä reunustalla on, voi olla siellä reunustalla esim. siitä syystä, että ne elämän ympäristöt, missä sä oot elänyt

viimeiset viisi vuotta vaikkapa, niin on eri syistä voimistaneet tietynlaisia ääniä siinä sun sisäisessä maailmassa

eikä ainoastaan ulkoisessa maailmassa ja tietynlaista maailman hahmottamisen tapaa

tietynlaista joidenkin ilmiöiden vaikkapa mitätöinnin tyylä. Mut voisikin olla sit semmonen

turvallisuusvyöhyke, minkä sisällä sit sä voisit antaa se jonkin jutun tulla esiin, joka oiskin

sellainen, että ku sä sitä tarkemmin ajattelet, sä huomaat, että tää on ihan keskeinen näkökohta sun kannalta.

Ei monen muun kannalta, mutta sun kannalta. Tällainen oman ajattelun reunavyöhykkeiden vapautuneen hyväksyvä tarkastelu

voisi olla yksi sellainen hieno juttu, mitä tässä kevään kuluessa vois sen tilanteen sisällä, missä me olemme, toteutua.

Huomatkaa, että kun jotain toteutuu sun osalta ajattelijana

niin oikeastaan se uutinen ei ole, että sä ajattelet, se uutinen on, että sä ajattelet jollain sellasella tavalla,

et sä et olisi ajatellut niin ku sä ajattelet sen jonkun tilanteen sisällä jos sä olisit ollut normitilanteessa.

Jos kuvitellaan, tai mä kerron sen seuraavan esimerkin kautta, että kun nää Filosofia ja systeemiajattelu -luennot

jo alun alkaenkin oli oikeastaan aika suosittuja, mut siel oli ehkä sillä ekalla kerralla sanotaan kaksisataa ihmistä.

Mut sit nää vuosien mittaan kasvo ja me oltiin yhdessä vaiheessa Dipolissa

sen takia, että se mikä oli alun alkaen nimeltään Teknisen korkeakoulun päärakennus ja siellä oleva Aalto-sali

ni oli remontissa, niin me oltiin Dipolissa, tavaallan väistötiloissa.

Ja se oli omalla tavallaan ihan hienoa olla siellä Dipolissa.

Mut sitten yhdet opiskelijat kertoi, että he oli pyytäneet yhden kaverinsa mukanaan sinne luennolle,

kun nää kyseiset opiskelijat oli innoissaan siitä, mitä se

heidän mielestään oli antanut se, sanotaan pari kertaa, kun se luento siihen mennessä oli toteutunut, mutta tää heidän kaverinsa oli jäänyt

aivan kylmäksi. No sit mä kysyin, että sehän on ikävää, että hän jäi aivan kylmäksi,

mitä hän teki sen kolmetuntisen kuluessa? No osottautu, että hän oli koko sen kolmetuntisen ajan,

kun hän oli siellä luennolla, niin näppäillyt kännykkäänsä. Vois sanoa näin, että

kun sä lähdet vaikka jääkiekko otteluun, niin

onks sul ideana se, että sä samalla niin ku näppäilet sun kännykkää. Tai sanotaan, että joku on saanu aivan huikeat

liput Bruce Springsteenin konserttiin Olympiastadionilla.

Onks sul ideana se, että sä siinä niin ku multitaaskaat, et sä samanaikaisesti niin ku siinä whatsapp-viestejä hoitelet tai

jotakin niin ku feedejä silmäilet. Ni veikkaampana että ei ole. Et mä en tietysti täs millään tavalla muuten vertaile Filosofia ja systeemiajattelua

Bruce Springsteen konserttiin kuin sen kautta, että on tiettyjä lainalaisuuksia, jotka koskee ihmisen kokemista, kokemista.

Ja me ollaan sen kokemisen erityispiirteiden suhteen

joissakin ympäristöissä tietoisempia kuin toisissa sen hallinnoinnin osalta, et mikä on tarpeen.

Sä tiedostat sen, et jos sä samanaikaisesti seuraillet whatsapp-viestejä, kun sä oot sun mummin hautajaisissa,

ni sä et oo sun mummin hautajaisissa semmosella tavalla läsnä, kun sä voisit olla sun mummin hautajaisissa läsnä jollekin merkitykselliselle.

Tää on ihmisen kokemisen tunnusmerkkejä, että sä voisit olla niihin sun ajatuksiin nähden, jotka on lähtötilanteessa reunustoilla, niin sillä tavalla salliva ja kuitenkin hereillä, et ainakaan sä et antas joidenkin ulkoisten

tekijöiden häiriköidä niiden mahdollisten ajatusten esittäytymistä. Ajatelkaa tää vielä näin, että kun me ajatellaan dynamiikkaa, siis että tavoitellaan vaikuttavuutta,

jos haluamme, että joillakin syntyvillä ajatuksilla, joillakin syntyvillä kokemuksilla,

jonkun vaikka kevään yli kahdeksan tilanteen osalta, jotka kestää 1h 15 min + 1h,

että niiden kahdeksan tilaisuuden sisällä henkilö ajattelis, että jotain merkityksellistä meikäläisen elämään voisi tapahtua sen kautta, että mussa herää

ajatuksia ja on tilaa niillä ajatuksilla, mitkä herää ni elää jonkun aikaa, jolla ois sit vaikuttavuuksia meikäläisen elämään nähden.

Tähän on dynaaminen pyrkimys, siinä haetaan jotakin vaikuttavuutta.

No jotkut vaikuttavuuden muodot on sellaisia että sä pystyt sen vaikuttavuuden

synnyttämään suhteellisen kovakouraisesti ja joskus me tartumme toisiimme, ystäviimme

nähden just tällaisella otteella, siis tietyllä kovakouraisuudella, et me revitään se joku henkilö mukaan sinne lenkille,

ja sinne jonnekin salille, jossa sit on joku aivan uskomaton

valmentaja, ja joka valmentaja saa sit tempaistua tämän meiän kaverin siihen johonkin juttuun, "yes you can do it!"

Ja tottakai me ihmisolentoina olemme vaikutuksille alttiita ja sen takia, jos me näemme jossakin meiän

kaverissa, että hän kertakaikkiaan on nyt kusessa, kyl me yritämme löytää sellaisia keinoja puuttua siihen toiseen,

jotka joskus sitten ehkä onnistuukin, mutta on myöskin semmoinen vaikuttamisen ulottuvuus, jota voisi pikemminkin kutsua helläksi sen dynamiikan osalta, mitä tavoitellaan.

Et sä et työnnä etkä sä vedä. Mut siitä huolimatta syntyikin jotain dynaamista.

Ihan mahdollista. Sanotaan vaikka mestarivalmentaja Jukka Jalosta,

no mulla ei oo ollut tilaisuutta olla mestarivalmentaja Jukka Jalosen vetämissä harjoituksissa.

Enkä mä tunne mestarivalmentaja Jukka Jalosta sen paremmin,

ku mitä mä nyt jostakin oon kuullu ja sieltä täältä mediasta lueskellu.

Mut veikkaan että yksi piirre mestarivalmentaja Jukka Jalosella on, että hän onnistuu,

myöskin sellaisten asioiden osalta, jotka syntyvät siitä yksittäisestä pelaajasta sisältä käsin

sitä kokonaisuutta palvelevasti, löytämään,

ilman että hän vetää sitä esiin ja ilman että hän työntää sitä esiin, että itse asiassa voisi sanoa että yksi tällainen

melkoinen paradoksi oikeastaan, jos me ajatellaan ihmissuvun sivistyshistoriaa, on et siellä on oikeastaan aika vahvanakin tällainen painotus, et

jotkut jutut on logiikassaan juuri tuollaisia, et sä et pysty vetämään sitä ulos etkä myöskään työntämään sitä ulos.

Et se tulee ulos ainoastaan, jos se ihminen itse jostakin syystä niin löytää sen ja haluaa et se tulee ulos.

Yksihän mahdollisuus siis ois ajatella, että tää on tietynlainen dynaamisuuden tyyppi, jota sitten voisi lähestyä ajatusten kautta.

Ja miksi ajatusten kautta? No siitä syystä ajatusten kautta, että tää on kumminkin melkomoinen työväline meillä ihmisolentoina, siis meidän kyky ajatella. Ja meidän pakko ajatella.

Se, et se on pakko ajatella, et sä et voi olla ajattelematta, tarkoittaa, että sun kannattaa siis ajatella, mitä sä ajattelet.

Ja lisäksi ajatella sitä tapaa, millä sä ajattelet, jopa sitä tapaa, millä sä ajattelet sitä, mitä sä ajattelet.

Toi, mitä mä äsken sanoin, ei oo tarkoitettu sanaleikiksi. Ajatelkaa se näin, et ykshän tällainen aika maineikas elokuva on Quentin Tarantinon Pulp Fiction.

Siinä on monia mieleenpainuvia henkilöitä mutta ehkä keskeisimmät henkilöt kuitenkin on tällaiset pikku gangsterit,

Jules ja Vincent, jota Samuel L. Jackson ja John Travolta näyttelee,

briljantilla tavalla, ja jotka sitten puolestaan, pikkugangsterit Jules ja Vincent, työskentelee Marsellus-nimiselle

gangsteripomolle. Yksi näistä varhaisista episodeista liittyy tilanteeseen, missä he on menossa keikalle

hoitamaan tiettyä hommaa herra Marsellus Wallacen piikkiin. Siinä kun he on menossa niin he jutustelee yhtä ja toista.

Tää on kuitenkin rutiinikeikka. Ja siinä kun he hyväntuulisena ajelee keikalle

niin tämä Vincent-hahmo, jota John Travolta niin upealla tavalla näyttelee, niin muistelee Euroopan kokemuksiaan.

Esimerkiksi, että sä voit mennä Amsterdamissa elokuviin

ja ostaa siinä kaljan mukaan. Eikä siis vaan johonkin paperikuppiin, vaan "I'm talking about a glass of beer".

Ja et sä voit Pariisissa ostaa siis kaljan McDonald'sissa.

Hän on todella onnellinen, kun hän muistelee näitä hienoja aspekteja.

Tavallaan someaikaa ennen someaikaa -tyyppistä viestintää, et kuinka niin kuin mahtavalla tavalla elämä hymyilee jossakin.

Et joku voi ottaa kuvan varpaastaan ja jostakin Pina Coladasta, et kuinka mahtavan hienoa täällä jossakin X:ssä on.

Ja eihän meillä oo mitään syytä tällasia voisko sanoa pieniä ihmisiloja, nopeasti palkitsevia ihmisyytiloja, väheksyä.

Et tää Vincent-hahmo, elokuvassa Pulp Fiction, ratkaisevissa hetkissä oikeastaan keskittyy aika pitkälti juuri näihin nopeasti palkitseviin ihmisyytiloihin, esimerkiksi kakalla olemiseen, "ahh" pohjalta.

Kukapa meistä ei iloitsisi, et ku sä vedät niin ku "a good shit", ja esimerkiksi tässä tapauksessa kun hän siellä sitten lueskelee jotakin sarjakuvakirjaa,

niin siellä on siis ratkaiseva ryöstö meneillään siellä ravintolassa, minkä veskissä hän istuskelee kaikessa rauhassa.

Ja sitten myöhemmässä kohtauksessa hän kohtaa itse asiassa elontiensä päätöksen johtuen siitä, että hän jäi sinne kakalle niin pitkään, kun sinä aikana sitten hahmo, jota

Bruce Willis näyttelee, tulee sinne asuntoon, jonne hän puolestaan, tää Vincent-

hahmo, oli mennyt tappamaan tämän hahmon. Mutta koska hän meni kakalle ja jätti sinne oman jonkun uskomattoman kiväärinsä keittiön pöydälle, niin tämä

Bruce Willis -hahmo saakin sen ja ampuu sitten hänet kuoliaaksi.

Mut se varsinainen pointti on, että kun katsotaan elämän tällaista isoa linjaa sivistyshistorin valossa, niin harva pointti on yhtä vahvana

siellä tullu esiin kun se, tavallaan se on oppi,

se on niin kun näkökulma, tietynlainen sisääntulokulma, joka tyyppillisesti liitetään Sokrateen hahmoon

ja englanniksi ilmaistaan tässä muodossa "life unexamined", josta siis tässä englannin kielisessä versiossa se kuuluu näin että "life unexamined is not worth living"

joka on yks mahdollinen näkökulma, siis että elämisen arvoinen elämä

syntyy vasta sen kautta että sä mietit elämää, et ihmisenä

olevuuteen liittyy tällainen tietynlainen paneutuva syventyvyys,

joka on siis eri asia kuin se että joku juttu tuottaa sulle nopeasti jonkun ilmeisen ilon että siis jokuhan saa sut sitä feediä plärräämään.

Ja varmaankin sitä voi myös fysiologisesti tutkia, että mitä sun kropassa tapahtuu joidenkin tiettyjen mielihyvähormonien

ties minkä kannalta ja kuinka semmoinen tietynlainen liike silmissä aiheuttaa mitä myönteistä ja niin päin pois mut vaihtoehto on

kuitenkin taas se että katsookin asiaa jotenkin syvemmällä tavalla ja tässä tilanteessa, missä missä me tässä ensimmäisessä kuvassa kohdattiin

nää kaverukset kun he ovat menossa sinne keikalle, niin siinä aika nopeasti käykin sit sillä tavalla siellä keikalla,

että siel onkin kätkössä yksi kaveri suljetun oven takana, joka sitten yllättää nämä kaverukset kesken kaiken,

ja sitten tyhjentää pistoolinsa lippaan aivan siitä läheltä

näihin kaveruksiin, mut ei osu kumpaakaan.

Siis tapahtuu pienimuotoinen ihme

vois sanoa. Et kaverit joutuu väijytykseen, joku ampuu heitä lippaan tyhjäksi aivan läheltä, mutta ei osu kumpaankaan.

No kun joku tollanen juttu tapahtuu niin tietenkkin sitten se voi herättää ajatuksia

mutta ei välttämättä herätä ajatuksia. Et esimerkiks kuvitellaan, et sä oot vaikka

Yhdysvaltojen edustajainhuoneen jäsen ja

hyvin tietoinen siitä, että nämä vaalit, mitkä just järjestettiin,

on kaikin tavoin useampaan otteeseen todettu, että näissä ei ole mitään sellaista, mikä olisi laitonta.

Sä hyvin tiedät, että näin on asian laita.

Tästä huolimatta kuitenkin sun puolueen edustama presidentti on väittänyt, itse asiassa siitä lähtien kun hänet valittiin presidentiksi, et

vaalit suurella todennäköisyydellä on vilpilliset, et itse asiassa ne jo olivat vilpilliset, vaikka tulinkin valituksi, koska mähän voitiin siis miljoonilla äänillä tosiasiallisesti.

Niin koska tän sun puolueen presidentti on näin esittänyt neljä vuotta ja koska hän on nyt näistä nimenomaisista vaaleista myöskin näin väittänyt

niin siellä sä olet sitten Capital Hillillä sillä ajatuksella, että sä meet innolla mukaan tällaiseen viimeiseen yritykseen antaa pikku näpätys vastapuolelle,

kun väitetään, että nämä itse asiassa eivät olleet nämä äänet oikein, tilanteessa, missä sinne sitten ryntää tän samaisen presidentin yllyttämänä

kaikennäköisiä tyyppejä, osa heistä aseiden kanssa, niin että viisi ihmistä kuolee tämän prosessin seurauksena, niin että siellä niin ku huudetaan tälle henkilölle,

joka teknisesti on sen kokouksen, mikä siellä tapahtuu, puheenjohtaja, et missäs tää on, sillä ajatuksella, että hän on itse vastuussa siitä, että tämä

väärä asia täällä on tapahtumassa. Tämän seurauksena kun sä olet tämän edustajainhuoneen jäsen, niin sut sitten salaisen palvelun toimesta

siellä kellareita pitkin, salaisia käytäviä pitkin viedään jonnekin turvaan.

Mutta kun te kuitenkin pääsitte loppujen lopulta pois sieltä muutaman tunnin päästä, niin seuraakin tää äänestys, ja miten sä äänestät?

Just sillä tavalla kuin sä olisit alun alkaenkin äänestänyt. Ei toi nyt kummonen juttu ollu. Siis ei sun tarvitse ajatella

sen kummemmin, siellä jossakin sun mummin hautajaisissa. Et tottakai sä voit siellä plärätä whatsappia.

Ihmisenä olevuuden siis avain tunnusmerkki on se, että on millainen tahansa

ihme syntynyt vaikka jonakin päivänä teollisuuden osalta Suomeen, niin ei sun siitä tarte sen kummempaa ajatella nyt.

Niin ei ole se, miten tämä Jules, tähän tilanteeseen, kun hän juuri on selvinnytkin tästä väijytyksestä, sen väijytyksen ottaa. Et hän on siinä oikeastaan tosi ajatuksissaan.

Että hetkosen, että toi oli kyllä tosi lähellä. Et perhana se kaveri ois voinu osua.

Et kannattaaks tällasta duunia ylipäänsä tehdä? Ihminen voi tulla johonkin tilanteeseen nähden, kun siinä oikeita juttuja tapahtuu, kautta havahtuneeks omiin

ajatuksiinsa. Mutta hänen, Julesin, kaveri Vincent, joka oli ihan samassa tilanteessa, ei hän näe mitään erityistä syytä

tässä mitään sen kummempaa tarkastaa omia ajatuksiaan. Et hän on niin kuin samoissa ajatuksissa kuin tähänkin asti.

Sitten Jules lausuu siis nämä aika mainiot sanat, että okei, jos sä haluat leikkiä sokeeta,

niin siitä vaan, kulje vaan sitte siinä sun paimenen johdattamana.

Sen sijaan mun silmät on kyl tässä nyt avautuneet. Ja täähän muistuttaa siitä, että jokuhan sua kumminkin aina johdattaa.

Et jos et sä halua katsoa sitä mikä sua johdattaa niin se on sit sun asias,

niin on siis tää iso mahdollisuus, mikä meillä on tässä kohdassa tehdä ajatuksellisesti, siis huomataks tässä Pulp Fictionin maineikkaassa

episodissa on ulkoinen tapahtuma, joka sysää toisen näistä avainhahmoista siihen prosessiin,

mihin joku voisi päätyä siihen prosessiin ilman että mitään sen kummempaa tapahtuu.

Ja miten joku ihminen voi päätyä johonkin ilman et mitään sen kummempaa tapahtuu?

No joku voisi päätyä siihen siitä syystä, että sisäisesti tapahtuu jotain.

Siis että sisäisesti tapahtuu se, mikä olisi voinut tapahtua jonkun ulkoisen esiin sysäämänä. Ja miten semmoinen voisi tapahtua?

No semmonen vois tapahtua siitä syystä, et se henkilö luo puitteet et sellanen ylipäänsä voi tapahtua ja kun syntyy se tilanne, et se ylipääntään voi tapahtua, niin sit sulla on myös

tilaa sille että se jatko voi jatkua niin, että se joku ajatus mikä herää ja lähtee kehkeytymään

ni saa tilaa pikkasen siinä myöskin versota. Ajatelkaa tämä ihan toisenlaisen esimerkkiympäristön kautta, että yksihän

tämmönen filosofian historiaan liittyvä

tapahtumasarja, joka, no akateemisessa filosofiassa useinkaan sitä ei niin kauhean paljon

käsitellä, se enemmänkin vaan tuodaan esiin historiallisena tapahtumana.

Siis filosofian historian kuuluisimman hahmon, Sokrateen, oikeudenkäynti

kuitenkin sisältää aika kiinnostavia elementtejä. Tässä on esimerkiksi pieni otos Alain de Bottonin hienosta kirjasta *The Consolations of Philosophy*, joka on myöskin suomennettu,

mut siis suomennoksessa ei ole sitä kuvaa, joka on musta niin jotenkin puhutteleva, joka on tässä englanninkielisessä

alkuperäisessä, tää tosi yksinkertainen kuva, jossa yksinkertaisessa kuvassa on siis ympyrä jaettu siten, että "against" ja sitten "for" eli vastaan ja puolesta.

Ja oikeudenkäynnissä, missä viisisataa

ateenalaista, jotka tän tuomioistuimen tuomitsevan elimen muodostaa, nyt sitten äänestää Sokrateen syyttömyyden puolesta tai sitä vastaan.

Ja niin kuin me tiedetään niin 56 prosenttia nyt sitten meni

niiden puolelle, jotka äänesti Sokratesta vastaan eli Sokrateen tuomitsemisen puolesta. 56 prosenttia.

Tavallaan aika läheltä meni. Ja vois sanoa, että kylhän kuka tahansa noista olisi voinut hypätä toisellekin puolelle. Niin, niinhän ois voinut

aika moni niistä, oliko se nyt sadastakuudestakymmenestä republikaanisenaattorista, ois voinu hypätä toiselle puolelle.

Mutta eipä vaan nyt hypännyt kuitenkaan. Loppujen lopuksi ihmisellä voi olla kaikenlaisia syitä

pitää kiinni siitä jostakin ajatuksestaan, vaikka sitten historian valossa se on aivan niin kuin huutavalla tavalla vääryys ja ikään kuin

historiallinen nolo juttu sen jonkun henkilön kannalta,

ni on tää teema, jossa siis se, vielä yhdellä tavalla sanottuna, vielä kolmannesta esimerkimaailmasta tässä ammentaen, et jos ajatellaan sitten raamatullisen, nyt mä sanon tän

hakien tiettyä neutraliteettia, niin jos me ajatellaan raamatullisen uusitamentillisen tarinan maailma

-ympäristön kautta ja tarkastellaan yhtä sellaista tarinaa,

josta voi sanoa, että se tosiasia, että toi tarina nyt tossa on säilynyt 2000 vuotta, ni varmaan tossa nyt joku sitte on ihmisyyteen liittyvä

semmoinen energia, joku sellainen syke, jossa on jotain syvempää mukana, niin

tää Ryövärit ristillä -tarina, jossa siis asetelma on se, että

keskellä on Nasaretin mies, sitten molemmilla puolilla on tällaiset ryövärit.

Toinen näistä ryöväreistä on siinä oikeastaan pitempiaikaisesti vähän ihmetelty, et mikä on tää keskimäinen kaveri.

Et oikeastaan jo tossa kidutusvaiheessa niin olipa niin ku kova jätkä.

Että uskomatonta, että miten hän saattoi olla niin kuin hän oli kidutettaessa.

Ja että se on melkein niin kuin epäinhimillistä.

Ja nyt kun mä katson täältä ristiltä alaspäin, mä katson näitä ihmisiä, jotka on tullut häntä tässä saattamaan,

näähän on ihan tavallisia, hyviä ihmisiä, nehän rakastaa tätä keskimmäistä kaveria. Siis ei nää oo sellaisia, ketkä nyt normaalisti tulee jotakin niin ku ryöväriä tässä niin ku

viel viime metreillä nyrkkiä heristellen herjaamaan niin ku meikäläisen ja meikäläisen kaveri osalta.

Et mikä kundi sä oikein oot? Jolloin sitten Nasaretin mies siinä keskellä

lähtee vastaamaan tälle ryöväriille, et no kato, meikäläinen tässä kuule Jumalan poika.

Oho, oho. No heillä on hyvää aikaa siinä antautua dialogiin, jolloin ryöväri siinä pyytää

pientä elaborointia, että "tell me more", ja Nasaretin mies ehkä kehittelee tän tyyppisesti, että kun sä nyt ajattelet sun elämää taaksepäin

niin melko varmaan jotkut tapahtumat, jotkut hetket, jotkut ratkaisut siellä, ku sä nyt asiaa ajattelet, niin näyttäytyy toisia arvokkaampina,

ja kun sä näin ajattelet, niin melkeinpä veikkaan, että ne hetket kun näyttäytyy,

ne ratkaisut ku näyttäytyy sun silmiin nyt ajatellen kaikkein arvokkaimpina, on sellaiset, joissa sä onnistuit olemaan rakkaudellinen

siihen johonkin tilanteeseen nähden. Ja semmoisella tavalla Nasaretin mies tuo tän näkymän, että tää ryöväri saman tien tajuu, et mitä hän ajaa takaa sillä näkökulmalla.

Että hänelle tulee mieleen joku tilanne vaikka, että kun he meni jätkien kanssa

yhteen sellaiseen taloon siel syrjässä, kun me tiedettiin että siellä on niin kun tiettyjä juttuja.

Kun me tultiin sinne, niin siellä oli ne jutut, mikä pitikin olla, mutta siellä oli myöskin semmoinen nuori tyttö,

jolloin sitten jätkät innostu aika lailla, mut mä sanoin, jätkät,

tos on raja. Koska mä näin sen hyvyyden sen tytön silmissä, mä näin sen pelon, mikä hänellä oli.

Siis se oli niin sikamainen mitä jätkät siinä ajatteli. Et ihminen voi tehdä jotain oikeinkin.

Ja ehkä hänelle tulee mieleen joku varhainen lapsuuden muisto, ku hänen

äitinsä, joka kuoli, kun hän oli vaikka neljävuotias, piti häntä sylissä jossakin tilanteessa,

kun joku oli mennyt pahasti. Että hän niin kuin hahmottaa sen, et mitä tollanen rakkaudellisuus oikeestaan vois niin ku tarkoittaa

ja näkee sen viisauden siinä, mitä tää keskimmäinen kaveri siinä just oli sanonu.

Jollon hän vaikuttuu siitä. Jopa siinä mitassa, että hän sanoo jollakin tavalla,

no Uuden testamentin mukaan sanoo suurin piirtein siis näin, että ku sä oot sun valtakunnassa ni muista meikäläistä.

Mut toisella puolella Nasaretin miestä on toinen ryöväri, joka on kuullu ihan saman, nähnyt ihan saman, jonka mielestä ei oo mitään erityistä tässä nyt

meneillään. Et jotkut kestää kidutusta enemmän, kun toiset kestää.

Et ihmiset on erilaisia. "It's freaky but it happens." Et jos tää keskimäinen kundi on näin kummallinen ihmemies, niin miksi se ei järjestä meitä pois tästä. Et

näytäppä nyt niitä sun erityiskykyjä. Et se oleellinen asia tässä on se että

ne sun ajatukset. Nehän ei automaattisesti, sun ajatukset, toteudu sellaisella tavalla,

joka kestäis syvempää tarkastelua.

Mut sun on hirveen vaikea kiistää se, ettetkö sä vois nyt sitte,

jos tilanne olisi sopiva, ainakin vähän niin kuin miettiä, et mitenköhän asiat tollases laajemmassa katsannossa kaiken kaikkiaan on itse elämää koskien.

Nythän ei puhuta tässä ikään kuin erityisistä suoritteista, siis mä sanon nyt seuraavalla tavalla, että

ku eilen oli Hesarin verkkosivuilla

hieno juttu työkaveruudesta,

jossa Satu Teerikangas niminen Turun yliopiston Kauppiksen

johtamisen professori ja hänen työkaverinsa olivat paneutuneet tähän hyvän työkaverin -teemaan tutkimuksellisesti.

Sen jutun tavallaan johdanto-osiona

oli tällainen ajatus, joka musta on huima ajatus, ja ku mä tunnen Sadun, hän itse asiassa oli Otaniemessä ensimmäinen semmoinen mun, lainausmerkeissä oppilas, joka väitteli

Hän oli mun opetuksessa, hän oli mun seminaareissa, hän oli mun Pafos-seminaarissa, myöskin ja niin päin pois.

Ja mä tiedän hänen valtavan kapasiteettinsa ja myöskin sellaisen avoimuuden laajuuden.

Mä olin tosi innostunut, kun mä luin tämän jutun, jossa kävi sitten ilmi, että kun hän väitöksen jälkeen siirtyi University College Londoniin,

niin yksi asia mitä siinä päätti, siinä kuitenkin monella tavalla haasteellisessa ympäristössä,

niin oli, että hän olis hyvä työkaveri itselleen. Tällanen ajatus ei oikeastaan ollut

koskaan käynyt mun mielessä, siis edes se ajatus, että mä olisin Esa Saarisen työkaveri.

Mut on toi niin ku mahdollinen ajatus. Siis Satu ajatteli, että ole hyvä työkaveri

itselleen.

Hän ajatteli itseään tietystä tällaisesta suunnasta.

Sitten kun hän myöhemmin lähti sieltä University College Londonista, hän halus palata takaisin Suomeen,

osoittautui, että hänen työkaverinsa arvosti häntä työkaverina tosi tosi paljon.

Tietenkin on omalla tavallaan spekulatiivinen kysymys,

että missä mitassa Satu Teerikankaan työkaverit, jotka University College Londonissa vahvasti ilmaisivat arvostustaan, kun hän lähti pois

loppujen lopuksi, oli seurausta siitä, että Satu oli virittänyt itsensä tällasesta näkökulmasta, kuin että ole hyvä työkaveri itsellesi.

Mä sanoisin, et kyl siin voi kuvitella, että on yhteys, kuvitella. Itse asiassa, kyl mä pystyn kuvittelemaan omalla kohdalla, että kyl mun päivät olisi pikkasen erilaisia,

jos mä onnistuisin ajattelemaan tän Satu Teerikankaan ajatuksen.

Huomatkaa nää askellukset tässä. Ensiksikin, mun mielestä mä olen miettinyt monia juttuja tosi paljon. Mut en

mä silti ollut ajatellut tällasta ajatusta, että ihminen voisi olla hyvä työkaveri itselleen, siis sitä ajatusta, vaikka tietenkin heti kun se on nimetty se ajatus, niin kyl mä pystyn siis

kuvittelemaan, että noinkin voi ajatella. Mut se ei oo ainoastaan, että mä kykenen ajattelemaan, että noinkin voi ajatella, mähän voin

myöskin sitten sen lisäksi lähtee pistää sen toimeksi, ton ajatuksen, että mitä se voisi tarkoittaa, että mä oisin hyvä työkaveri itselleni. No varmaan esimerkiksi se, että

mä oisin sillai tietyllä tavalla hyväksyvä, jotenkin vaikka että, jos

mulla on aamulla vaikeuksia lähteä käyntiin, ni mä pyrin löytää konsteja siinä työkaverina saada E. Saarinen käyntiin. Sellanen tietynlainen

ikään kuin sisäinen puhe lähtee esittäytymään tietynlaisesta suunnasta kun sen avaa sen suunnan tän Satu Teerikankaan ajatuksen kautta. Huomatkaa, tässä mä nyt siis ajattelen omaa ajatteluani.

Mä sanon vähän toisesta suunnasta, että mun mielestä se oli Time-lehdessä sellanen

iso artikkeli

Megan Rapinoe nimisestä naisjalkapalloilijasta, joka oli USA:n voittoisan naisjalkapallojoukkueen kapteeni, karismaattinen kapteeni,

ihmisoikeusadvokaatti, avoimesti gay lady, todella karismaattinen,

joka joutu sit Trumpin hampaisiin.

Hänestä oli artikkeli, jossa artikkelissa sitten kävi ilmi tällainen, että

hän sanoi, että ei oikeastaan tykkää, että hänen rakkaansa on siel loppuottelussa paikan päällä. Joka oli musta vähän

hämmästyttävää, mutta syy oli se, että johtuen siitä, että mä haluan että mä voin vain keskittyä siihen otteluun.

Että mä en halua miettiä sitä, että onkohan heillä hyvät paikat. Tai että puoliajalla onko pitkät veskijonot ja mä haluan keskittyä otteluun.

No mä sanoisin, että toi on ihan mahdollinen ajatus. Että joku voi tollai ajatella. Että oikeastaan kun mä ajattelen tässä niin ku omia juttujani,

niin jotkut ajatukset on mulle tavallaan haitallisia. Et olenpa joskus suorastaan huomannut niin että aikaisemmin kun mä olin Twitterissä, niin se kiusaus ensinnäkin aamulla alkaa katella aikailla saman tien Twitteriä

oli aika suuri. Mutta sit sen seurauksena jollakin tavalla mulle myös tuli semmonen vähän rikkonainen olo sisäisesti.

Ikään kuin työkaveruusmielessä, niin E. Saarinen oli vähän sellai hermostunut kaveri heti aamulla.

Et hänestä ei huokunut usko siihen, että tässä tullaan tekee hyviä juttuja ja aika riittää siihen

ja me paneudutaan ja me hoidetaan hommat. Tää ei ollut ikään kuin se tunne, mikä

siitä työkaverista tuli, joka oli just niitä twittereitä siinä katellu ja siinä mielessä voin ajatella,

että oikeestaan mä en toiminut toiminu niin kuin tän jalkapallojoukkuenaiskapteeni-prinsiipin mukaisesti. Mut huomakaa, että mähän en oo tässä sanomassa,

että meidän pitäisi joku ajatus ottaa ohjenuorakseen sellaisenaan. Me ainoastaan tässä tarkastellaan tällaista ehkä-avaruutta.

Et ehkä olis tommonenkin vaihtoehto. Ehkä joissakin tilanteesta toi on tosi hyödyllinen ajatus.

Yks sellanen innostava asia eilen oli, että mä sain vanhalta ystävältä, Jussi Parviaiselta, viestin, että hän aikoo seurata, Esa, sitä sun luentoa.

No Jussi, joka on mun sukupolven, mä sanoisin, kulttuurin ulottuvuudessa kaikkein luovimpia toimijoita.

Mä olin siitä tosi ilahtunut. Ja mul tuli mieleen yks tällanen,

se ei oo niin tiedossa, että Jussihan on myös valtavan hyvä imitaattori.

Ja itse asiassa hän teki Jukka Puotilan kanssa

semmosta Jukka Puotila showta, mut Jukka oli ruudussa

Jussi oli takana, kun he loi niitä hahmoja. Se oli aika pitkälti Jukan tietynlainen läpimurto siinä ulottuvuudessa ja hänhän on tehnyt sen siis aivan valtavalla tavalla.

Sit kerran ku me nähtiin Jussin kanssa, niin Jussi kerto, että nyt ollaan luotu E. Saaris -hahmo Jukan kanssa.

Et se on aivan fantastinen, et tulee ulos silloin ja silloin. No mä hankkiuduin sitten telkkarin ääreen kun oli silloin ja silloin, J. Puotila -show.

No sieltä tulee sitten J. Puotila E. Saarisena, just jossakin aivan poskettoman mauttomassa pikkutakissa.

Niihin aikoihin mulla oli enemmän hiuksia, ja niin päin pois, et joku uskottava E. Saaris -hiuskuontalojuttu, just joku tän tyyppiset pokat. Sieltä tulee siis J. Puotila E. Saarisena.

Mut keskeinen pointti oli se, että mitä tahansa tää J.Puotilan ja Jussin luoma E. Saaris -hahmo sanoikaan, ni jokainen lause päätty samalla tavalla.

Jokainen lause aina päätty näin että e-e-ehkä. Huomatkaa ei edes päättäväisesti ehkä.

vaan nimenomaan se semmonen e-e-ehkä, et se on ihan niin kuin moninkertainen

ehkä, et se on niin ku ehkä ehkä, mut ei välttämättä ehkä edes. No mä kattelen sitä, että ei hemmetti, en mä päätä kaikkia lauseita

e-e-ehkä. Mut sit mä rupesin miettii, et ehkä päätänkin.

Ja tavallaan ku alkaa ajatella niin tää on yks filosofian keskeisiä pointteja.

Et siis merivesi jollakin tietyllä korkeudella tästä viiden vuoden päästä.

Et se on sillä korkeudella, et se on just se, eikä mitään muuta. Ja jotain englantilaisvarianttia jostakin tietystä viruksesta jollakin tietyllä hetkellä tietty määrä vaikka Suomessa.

Et se on se eikä mitään muuta. Mut elämän ulottuvuudessa, kun me ajatellaan meidän omaa elämää, mä sanoisin, et toi ehkä on oikeestaan aika keskeinen ilmasu.

Et ehkä onkin joku semmonen mahdollisuus yhtä lailla kuin on ne mahdollisuudet, mitkä tällä hetkellä tuntuu meistä väistämättömiltä

omalla kohdalla. Tästä näkökulmasta voi sanoa että jos noin olisi, et jos ois tollanen ikään kuin ehkä maailma

joka kannattaiskin ottaa ajatuksellisesti nykyistä vakavammin,

ni mitä se tarkoittais meikäläisen elämän elämisen kannalta? No vois sanoa, että no ainakin se tarkoittaa sitä et sun täytyy ottaa

tiettyjä hienovaraisuuksia huomioon, koska melko varmaa jos se on vasta ehkä, jos se on vielä tämmönen

epävarma ehkä, ni se määritelmällisesti jo ei siis oo sellainen, joka joillakin trump-hölötyksillä tulee twiitillä sielt ulos, huikean itsevarmana. Et se on melkein

määritelmällisesti jotain sellasta, joka on pikkuisen, ei nyt anteeksipyytelevä, mutta vähän ujoisko siinä ulostulossaan, jos se on tollanen

ehkä ehkä. Ja sen lisäksi niin aika todennäköistä on se, että jos kuitenkin tähdätään siihen että sä kaiken kaikkiaan haluat ajatella

sun ajattelua sillä ajatuksella että syntysis pikku hiljaa kehkeytyvästi myönteisiä seurauksia sun oman elämän elämisen kannalta.

Siis ei ainoastaan kuvauksena jostakin

vaan sun oman elämän elämisen kannalta niin varmaankin se että ajatuksellisesti esittäytyy vaihtoehtoja, olis niin ku myönteinen asia.

Siinä mielessä vois lähteä toteutumaan kaksi asiaa samanaikaisesti.

Ja nyt mä ilmasen tän kohdan kahden tämmösen, no, ajatellen nää tällasena pääperiaatteina.

Sitäkin huolimatta että tavallaan heti kun lukee kaksi pääperiaatetta niin se ikään kuin itsevarmuuden aste

siinä soinnissa voi antaa väärän kuvan siitä mistä on kysymys.

Enemmän nää on tällaisia suuntaa antavia ajatuksia kuin jotakin kiveen hakattuja

pysyyksiä mutta silti mä ajattelen näin et ihmisenä olevuuteen

nyt näyttäisi liittyvän se että on jotain sellaista hyvää, jotain sellaista vahvuutta, jotain sellasta kyvykkyyttä,

jotain sellasta osaamista, jotain sellasta ympäristöön

positiivisesti vaikuttavuutta, mikä sinusta nyt jo on ilmennyt, että kaikki jotka tuntee sut, tietää, että jotku asiat X on sun vahvuuksia.

Mutta samanaikaisesti vois sanoa, että on aikalailta varmaa on se et on kuitenkin myöskin semmosta vahvuutta sinussa mikä eri syystä vaan nyt ei oo tullu esiin,

esimerkiksi siitä syystä että sä et oo huomannut et sussa tollanen puoli olis

siellä orastamassa ja joka, jos se sais sopivasti vähän vettä, sopivasti vähän aurinkoa, et sitä sopivasti vähäsen viljeltäs ni voisikin lähteä kasvamaan sieltä.

Et sä et oo huomannut sen jonkun jutun kauneutta esimerkiks siitä syystä että ympäristössä sitä ei sillä tavalla viljellä.

Siitä huolimatta tarkemmin ajatellen se itse asiassa on huikeeta kauneutta.

Tämä vois olla yksi syy siihen, että joku sellane hyvä juttu, mikä ei näy päälle

niin tosiasiasa sinussa on, ja oikeastaan tarkemmin ajatellen on aivan niin ku keskeinen osa sitä mitä sinä olet. Tää on ihan mahdollinen ajatus

kaiken kaikkiaan ihmisistä. Jos me ajatellaan sitä, mitä sille ryövärille numero yksi tapahtu, ni oishan voinut tapahtua hänelle

just nimenomaan sen keikan, minkä hän muisti, jälkeen, niin tää Jules-efekti, että hän olisi

voinut itse asiassa päätyä just sellaiseen ajatuskulkuun, mihinkä tää Jules Pulp Fictionissa pääty.

Se on vaan et niin ei sit tapahtunu mut se oli silti potentia hänessä ihmisenä.

Ja toinen tällanen eräänlainen pääperiaate viittaa siihen ulottuvuuteen, minkä kanssa me tässä olemme tehneet kaiken aikaa nyt töitä ja mä käyttäisin tällaista ilmaisua

tehneet töitä. Siis jos ajatellaan sitä että millainen itse olet ollut

nyt viimeisen tunnin ja 9 minuuttia, mä sanoisin et melko varmasti sun tunne siitä, et millanen sä oot ollu viimesen

tunnin ja yhdeksän minuuttia on, että sä oot ollu jollain erityisellä tavalla niin keskittynyt.

Se, että sä oot ollu jollakin erityisellä tavalla keskittynyt on tarkottanut myöskin tietynlaista semmosen sisäisen rauhan tilan kanssa olemista.

Edelleen, se on ollut siinä mielessä erilaista keskittyneenä olemista, kun mikä on vaikkapa paikallaan silloin kun sä vaikka pelaat joissakin salibandyjoukkueessa

ja sä oot keskittynyt tai teet jotain sellaista mikä vaatii keskittymistä. Koska mehän ei oikeastaan olla täs tehty muuta kuin ajattelua.

Ja kun me olemme tehneet sitä ajattelua, niin olemme tehneet sitä ajattelua vieläpä niin, että on vähän epäselvää, et mikä on sen nimenomaisen ajattelun just sellaisella tavalla tekemisen pointti. Et esimerkiksi emme ole tässä paneutuneet sellaisella tavalla olemaan keskittyneitä kun mitä jotku

monimutkaiset sisällöt vaatii keskittymistä, et sä pystyt sen sisäistämään, et mikä se joku juttu on.

Mut sä oot siitä huolimatta siis ollut keskittynyt. No sit tää keskittyneenä oleminen on liittynyt tapaan työskennellä siellä sun oman ajattelun järjestelmän kanssa.

Ja olemme joitain puolia siitä ajattelujärjestelmästä erikseen nimenneet esimerkiksi että jotkut sun ajatukset on enemmän keskiössä mutta jotkut saattaakin olla siellä jossakin reunustoilla.

Sit olemme sanoneet että sulla voi olla joku ajatus mutta sulla voi myöskin olla ajatus siitä ajatuksesta.

Sit olemme panneet sen merkille, et jokin ajatus voi olla heti kun se on lausunut oikeestaan ihan ilmeinen ajatus, esimerkiksi että ihminen voi olla parempi työkaveri itselleen.

Mut vaikka se on kuinka yksinkertainen lausuttuna se ajatus, se voi olla että se henkilö ei oo koskaan silti ajatellut sitä,

niin tuo esiin sen laajemman ulottuvuuden että ilmiselvästi ihminen voi ajatella eri tavalla kuin mitä hän normisti saman tien ajattelee

mutta jotkut ajattelut on toisia parempia ajatteluita sen ihmisen tosiasiallisen elämän toteutumisen kannalta, niin tuottaa siis tän kiteytyksen, että

parempi ajattelu synnyttää parempaa elämää, joka siis ei tarkoita sitä että parempi elämä voi syntyä ainoastaan paremmasta ajattelusta

eikä se tarkoita että parempi ajattelu automaattisesti synnyttää parempaa elämää. Se on vaan ikään kuin tällainen

tuolla päin -tyyppinen hahmotus, että on hyvä ajatella parempaa elämää paremman ajattelun oven kautta.

Ja miksi näin? Näin siitä syystä, koska sun tosiasiasa on aika helppo työstää sun ajattelua. Et sun on hirveän vaikea kiistää etteikö tää viimeinen tunti ja kymmenen minuuttia kuitenkin oo aika helppo saada aikaiseksi. Et jos ajatellaan, että sä oot jossakin kuntosalilla ja sulla on joku timanttinen traineri siinä niin monet jutut mitä hän saa sut tekemään, ni voi jälkikäteen

tuntua et oho, tää on hämmästyttävää et mä pystyin ton tekemään, mut tää ei oo ollu semmonen. Tää on jollakin tavalla tosi vaivatonta.

Mut se, että se on vaivatonta ei tarkoita sitä etteikö sillä voi olla ihan valtavia jatkoseurauksia ja miksi näin?

Näin siitä syystä että jos joku henkilö siis meidän sanotaan tuhannestaviidestäsadasta osallistujasta, joku henkilö niin ihan varmasti ottaa ton Satu Teerikankaan ajatuksen tosissaan, kuvitellaan, että joku ottaa sen tosissaan,

siis semmoisella tavalla ku joku ihminen voi ottaa jonkun ajatuksen tosissaan, ja sit hän lähtee työstämään sitä ajatusta, minkä hän siis ottaa tosissaan,

elämäänsä. Mä sanoisin, että tän henkilön elämä erittäin suurella todennäköisyydellä tulee olemaan parempaa elämää ku ilman että hän olisi näin tehnyt

se sama elämä ois ollut. Ja tavallaan tästä näkökulmasta vois sanoa, et aika helpolla syntyy oikeestaan niin ku parempaa elämää.

Kyllä, mutta se, mikä siinä on hankalaa on se, että vaikka sen syntyi niin helpolla niin useimpien tapauksissa koskaan kuitenkaan sitä konstia ei käytetä

koska me käytämme meidän ajattelun instrumenttia niin tavattoman kapeasti lähtökohtaisesti. Mut se mahdollisuus, mikä Filosofia ja systeemiajattelu,

tää tilanne, mä toivon, niin jokaiselle olisi sellanen

ajattelun ja ajattelun ajattelun paneutuvuuden, omaan sisäiseen maailmaan heittäytyvyyden tilanne, joka siinä omassa logiikassaan antaa sulle

tilaisuuden olla myöskin hellemmin dynaaminen itsees nähden siinä ulottuvuudessa, joka loppujen lopuksi olisi ratkaiseva ulottuvuus, erotuksena ajattelu sinällään, joka on itse elämä.

BONKS. Se mielessä, hyvät ystävät, mä oisin siihen päättänyt tän ensimmäisen jakson. Kiitoksia,

kiitos tosi paljon tästä keskittymisestä ja mä jatkan 17.00. Ne, jotka suorittaa tän osana Filosofia ja

systeemiajattelu -opintosuoritusta joko Aalto-yliopiston puitteissa tai sitten avoimen yliopiston tai jotakin muuta konstia

kautta niin pyytäisin pysyttelee linjoilla kuitenkin vielä kun meidän tiimi luo sivuhuoneita. Niitä

voidaan luoda 100 kappaletta, että sitten siellä on joku määrä ihmisiä kussakin huoneessa.

Myöskin mun vinkki on et niissä sivuhuoneissa kannattaa pistää kamera päälle et se mahdollisuus vaihtaa kokemuksia toisten kanssa, mä

uskon, on tosi arvokas ja sitten siis tauko ja mä palaan tähän eteen 17.00. Mut kiitoksia vielä kerran.

Ja kesto on 12 minuuttia niissä sivuhuoneissa. Sen jälkeen tauko siis.

Hyvät ystävät, me jatkamme. Kiitos tosta ensimmäisestä keskittymisjaksosta ja siis ykshän minkä kanssa me hieman tässä

tehdään työtä on ihan se kysymys, että mitä on se, mitä me olemme tässä tekemässä. Siis

jos sanotaan ulkoisesti katsoen niin tässä tapahtuu.

luento. Mutta jollakin tavalla se nimike luento

antaa liian valjun kuvan siitä työskentelystä, mitä me tässä tavoittelemme

sekä osallistujien osalta et sitten mun osalta.

Siis selvästikin ainakin pätee se, että se mentaalinen työskentely,

mitä tässä haemme, niin tapahtuu niin sanoakseni suoritteiden tuolla puolen

joka ei tarkoita sitä etteikö me varmaan pidetä suoritteita tärkeinä.

Varmasti on niin että jokainen yliopiston

professori haluaa että ihmiset jotka hänen opetuksessaan on

ni on sellaisia että he suoriutuu asioista sen opetuksen vuoksi

paremmin. Mut musta on silti hirvu tärkeetä

uskaltaa panna merkille että meidän

henkiset voimavarat, jos ne käynnistivät ja toteutuivat liiaksi

suoritteiden ehdoin, ni eivät anna täyttä kuvaa siitä, mitä me ihmisolentoina olemme ja siinä suhteessa

jos ajattelemme että se tapahtumisen näyttämö mihin me haluamme hakea hellän dynaamista vaikuttavuutta on meidän elämämme eläminen.

Jos se on se näyttämö niin varmastikaan suoriutuminen suoritteista jotka elämässä meille tulevat vastaan niin ei tyhjennä sitä

kysymystä mikä meillä on edessämme sen näyttämön osalta joka on meidän elämämme eläminen.

No tää työskentelytapa ensimmäisessä jaksossa tässä suhteessa ehkä

kytkeytyy seuraavaan ilmiökenttään et mulla oli ilo,

siitä on ehkä kuukausi sitten, käydä keskustelu Zoomin läpi Bengt Holmströmin kanssa.

Mä tunnen hänet jo vuosien takaa. Meidän yhteinen ystävämme Pentti Kouri yhdisti meidät ja me ollaan aina silloin tällöin nähty.

Ja Bengthä on siinä mielessä erityinen henkilö, että mä en kovinkaan montaa

ihmistä tiedä, joka olisi yhtä kiinnostunut olemaan kiinnostunut, ku miten Bengt on.

Huomatkaa kuitenkin et tämmönen kiinnostus olla kiinnostunut niin oikeastaan

ei kysy sitä että mikä on esim. sun älykkyydosamäärä tai kuinka valtava on henkilön algoritminen kapasiteetti.

Et ihan noihin riippumatta vois sanoa että kyllähän oikeestaan kuka vaan voisi olla ainakin nykyistä enemmän kiinnostunut olemaan kiinnostunut.

Ja siinä mielessä se siis ei ole ilmiö, joka palautuis suoritteiden tänne puolen.

Et kiinnostus olla kiinnostunut on ikään kuin jotain sellaista joka voi ilmetä jossakin suoritteessa mutta jos se on vain johonkin suoritteisiin

liittyvää kiinnostusta se kiinnostus niin silloin se ei ole siinä laajassa mielessä kiinnostuneisuutta olla kiinnostunut ku mitä ainakin mun

omassa kokemuksessa Bengt Holmström ilmentää. No, tää meidän keskustelu Zoomissa

sitten kierty osittain tällaiseen kokemukseen mikä Bengtillä oli ollut siinä vähän aikaisemmin

koskien tällasta henkilöä, josta hän käytti nimitystä Bob Wilson.

Robert Wilson -niminen Stanfordin yliopiston taloustieteen professori kysymyksessä.

Nyt jo aikalailta iäkäs. Mut Bengt oli hänen oppilaitaan Stanfordin yliopistossa niin ollut aikanaan.

Kuten oli myöskin ollut kaksikymmentä muuta henkilöä, jotka olivat sitten koolla kun Bob Wilson sai taloustieteen Nobelin.

No Bengt totes, että Bob Wilson on siinä mielessä poikkeuksellinen henkilö, et hän ei usko, että kukaan muu on ihan siihen pääsy, että hänellä on siis kolme oppilasta, jotka on saaneet Nobelin.

Nyt hän sai itsekin Nobelin. Se oli Bengtin mielestä tosi hienoa. Mut on siis 20 Bob Wilsonin entistä oppilasta

koolla varmaankin Zoomissa, ja he sit keskustelee Bob Wilsonista, joka on saanut Nobelin.

Siis opettajastaan, joka esimerkiks neljäkymmentä vuotta aikaisemmin ohjauksia heitä

Stanfordin yliopistossa. Ni Bengt sano siinä nauraen että kukaan ei pystynyt sanoa mitään mitä Bob oikeastaan teki.

osana sitä, mikä oli tätä hänen opetustyötään

muuta kuin sellaisia asioita mitä tietysti ulkoisesti voi nimetä, esimerkiks vaikka että Bob halusi et mä käyn hänen kanssaan keskusteluita tyypillisesti semmosia tunnin keskusteluita

ja sit sen lopuksi hän saattoi sanoa jostakin kirjasta että lue toi kirja

tai että lue toi artikkeli. Mutta ei että lue tää artikkeli koska tässä artikkelissa se ja se metodologia on kuvattu ainutlaatuisen terävästi.

Tai että tää kirja tuo esiin sen ja sen näkökulman, joka on tärkeä että sä siihen paneudut näistä ja näistä syistä.

Ni on musta niin ku mielenkiintoinen koska niin kuin Bengt sano, että kaikki vaikka ei pystytty sanomaan oikeastaan mitään mitä hän niin ku varsinaisesti teki,

ni oltiin yhtä mieltä siitä, että kyllähän nyt aika lailla onnistu siinä mitä hän nyt sit tekikään.

Ni on tällainen mahdollisuus tietysti niin henkisen kasvun osalta.

Et esimerkiks joku käy keskusteluita jonkun kanssa, ni se et se keskustelu on vaikka 40 vuotta myöhemmin tai keskustelut hyödylliset jonkun kannalta niin voi johtuu siitä, että

sen jonkun tietyn keskustelun kuluessa joku tietty näkökohta, joku tietty metodologia, lähestymistapa, pointti,

joku action step, joku käsite tuli esiin niin voimallisesti että sit henkilö kätkee sen sydämeensä ja sitten tämän voimistamana voi

joka tuo esiin sen toisen vaihtoehdon, että jollakin tavalla niissä keskusteluissa tässä tapauksessa Bobby Wilsonin kanssa ajatuksellisesti

tapahtuu jotakin sanotaan vaikka johonkin Suomesta tulevaan nuoreen lahjakkaaseen taloustieteilijään nähden ajatuksellisesti

niin että hänen sisällään lähtee liikkeelle jokin sellainen josta vois sanoa että mikä

tossa nyt sit lähteekään liikkeelle niin toki se liittyy varmaan suoritteisiin mut kyl se jollakin tärkeällä tavalla

ni kuitenkin on suoritteiden tuolla puolen. Et jos Bob Wilsonin fokus ois ollu jossakin suoritteissa niin kai hän nyt ois ottanut puheeks ne suoritteet.

Ja että nyt sun pitää ehdottomasti paneutua tähän ja tähän teoriaan ja et sä et pysty olee uskottava taloustieteilijä jos tätä ja tätä metodologiaa hallitse.

Ja sitten hän opettajana ryhtyis siihen suoritteeseen minkä hän uskoo et synnyttää sellaista työntöä siihen johonkin oppilaaseen nähden että hän sitten

pääsee semmoseen suoriteloiden muotoihin niin sen kaiken seurauksena, josta sitten opettajana voi olla ylpeä. Ni selvästikin se

siis ei ollut miten hän lähesty. No jos ajatellaan se toisella tavalla, et kuvitellaan näin että me hyväksyttäis

sellaista intuitiivista kieltä, joka ilman että mennään yksityiskohtiin,

niin toteaa että jotkut jutut on sellaisia että sä tietoisesti tajuat sen jutun.

Sit jotkut on sellaisia että sä et oikeestaan tietoisesti tajua sitä juttua mutta se on silti jotenkin osa sun tajuntaa.

Ja vaikkapa että ihan mahdollista ku Satu Teerikangas meni University College Londoniin

ja ajatteli että mä oon hyvä työkaveri itselleni, et tää on aika haasteellinen ympäristö ja täs on monenlaista

varmaan ennakkoluuloakin meikäläistä kohtaan ja niin päin pois mutta mä oon ainakin itselleni tosi hyvä työkaverini.

Ni voi olla että hän sillä hetkellä ei oikeestaan arvannut et kuinka merkityksellinen toi linjaus oli

joka linjaus sitten puolestaan niin myöhemmin kun asiaa arvioi voikin vasta saada sen täyden mittakaavan ku sä

tajuat että se jotenkin vaikutti suhun alitajuisesti et sä et ehkä monena päivänä ees muistanut sitä.

Siitä huolimatta jollakin tasolla ku sä nyt ajattelet se oli osa sitä sun tapaas olla,

on tällainen, tää on minimitoteamus, inhimillinen mahdollisuus, että jokin tiedostamaton mutta silti siihen

sun tajunnan koneistoon liittyvä joku miellelyhtymällisyys, joku sattumien, yllättävien

yhteisvaikutusten sallivuus vaan kerta kaikkiaan sitten synnyttää jotain sellaista että kun sä

kytket sen, ja nyt tää on sinänsä tärkeitä, niin tosi tosi valppaaseen punnitsevaan syventyvään harkintaan,

jonka muotona on tietynlainen keskittyneisyys. Ja kyl mä väittäisin, että jos olisi jokin

sellainen anturi asennettavissa sun aivoihin, joka mittais valpasta, punnitsevaa,

syventyvää harkintaa, niin se ois näyttäny tosta meidän ensimmäisestä tunnista ja vartista

aika isoja lukemia sun osalta ja myöskin väittäisin että ne olisi eri tavalla ne anturit ylhäällä niin syventyvän harkinnan ulottuvuuden osalta

ku mitä vaikka jossakin tosi mukaansa tempaavassa vaikka elokuvassa se sama anturi näyttäis, jossa sä et sen kummemmin käytännössä harkitse mitään.

Sä saatat olla mukana siinä tilanteessa, että se ikään kuin imaisee mutta siitä huolimatta sä et oikeestaan harkitse, et sä et ikään kuin

salli sieltä jostakin reunustoilta tulla kaikenlaista sellaista mukaan, joka ehkä ei oikeestaan kuulu siihen sun varsinaiseen kuvaan ollenkaan. Jos ajatellaan, että

meidän työvälteenä on ajatus, ja että tämän mukaisesti sitten ajatteleme meidän ajattelua, niin myöskin pidämme silmällä sitä että kun ajatteleme meidän ajattelua niin voi olla että se meidän ajattelumme ajattelu toteutuu jossakin suhteessa toisella tavalla kuin normaalisti

edes silloin kun me ajatteleme ajattelua.

Niin vois sanoa että no mitä tos kaiken kaikkiaan varmaan sit on meneillään on että jotenkin sun kokemiskyky, siis asiat, sellainen sun

inhimillinen kapasiteetti, joka on siellä

ikään kuin käyttöjärjestelmässä, vähän samantyyppisesti kuin että ihmisellä on kyky kiinnostua olemaan kiinnostunut,

niin vois sieltä esittäyä sit tämmösenä aika isonakin mahdollisuutena siis sun kyky kokea asioita ja sitä kautta voisikin olla niin että joku

pointti joka itsessään on aikalailla ilmeinenkin pointti vaikkapa se pointti, että ihmisen suhde häneen itseensä on merkityksellinen sen

suhteen että miten hänen elämänsä eläminen tosiasiallisesti toteutuu seuraavat 40 vuotta, niin vaikka se pointti jollakin

tasolla on aika ilmeinen, niin siitäkin huolimatta voi olla että tollanen sisääntulo jonkun tietyn konkreettisen esimerkin kautta

voikin sitten antaa ikään kuin sellaisen kahvan, mistä pitää kiinni tai ikään kuin semmosen, mistä avata se ovi

tyyppisen mahdollisuuden siihen, ja näin voi alkaa jotakin jännittävää niin syntyä.

Niin tässä suhteessa niin se mun toivomukseni tästä meidän keväästä olis että jokin seuraavanlainen vois sinun osalta

tässä toteutua, että kun tämä meidän Filosofia ja systeemiajattelu -tiimi, niin siihen liittyy Mestari Raskinen,

Mikko on vuosia kuvannut tän ja hoitanut myöskin sen YouTubeen ja nykyisin myöskin podcast-alustoille.

Sitä on Mestari Tiilikainen (M) elikä Eero Tiilikainen ja Mestari Tiilikainen (F) elikä

Ida Tiilikainen, jotka on tässä toteutuksessa myöskin mukana,

sen ohella et sit vielä lisäksi on Mestari Jaakko Korhonen, meil on tällanen tiimi.

Ja tietysti myöskin kun tässä on suorituksellisia ulottuvuuksia mukana, niin siinä on aika paljon sitten kaikenlaista, mikä sitä kautta tulee mukaan tähän yliopisto-kokonaisuuteen,

mitä tää myöskin on. Niin Ida täs jokunen vuosi sitten oli sellasessa tilanteessa,

että yksi hänen ystävänsä kysyi ennakolta, että Ida ku sä oot siellä Esan assarina, niin sä varmaan näet Esan heijasteet, slidet, ennakolta mutta mä en pääse millään

ku ehkä korkeintaan kahdelle luennolle, niin voisitko vinkata, ku sä tunnet mut niin hyvin, et minne mun kannattais tulla.

No sitten Ida sano, että hän sanoi sille ystävälle, että joo, kyl mä näen Esan heijasteet tyypillisesti maanantaina mut niistä ei pysty useinkaan päättelee

ihan kauheasti, koska siel voi olla joku ihan keskeinen, niin kuin myöhemmin osoittautuu, slide, jossa on yks sana. Ni siitä ei pysty oikein tietää mitäköhän tossa käsitellään.

Mut mikä on kaikkein yllättävintä on se, että kun luento on ohi, ni oikeestaan vieläkään ei tiedä, mitä käsiteltiin. Huomatkaa, että tää on ihan mahdollinen luennon hahmottumisen tapa.

Et sä voit jollakin tasolla nimetä, esimerkiksi että Bob Wilson halusi että tapaamme kerran viikossa perjantaisin tunnin ajan ja näiden keskustelujen kuluessa hän antoi

minulle seuraavat kirjat luettavaksi, et sä voit ikään kuin ulkoa käsin nimetä jotakin asioita, mutta ei toi tavota sitä varsinaista asiaa.

Ja nyt meidän fokuksessa on se varsinainen asia, joka tapahtuu osallistujan sisällä. Ja tää osallistujan sisällä

tapahtuva, mä uskon, tapahtuu erikoisen hedelmällisesti tässä niin sanoakseni suoran lähetyksen tilanteessa.

Et jos mä ajattelen vaikka Mikko Leppilampea, niin Mikko Leppilampi on kaiken aikaa aikalailla elossa ja et siin niin ku Mikon seurassa on niin ku tosi mukava olla.

Mut ku se suora lähetys alkaa

ni jotakin tapahtuu Mikossa, siin on vielä jotain enemmän. Et siis se on yksi asia, et jos sä näet jonku urheilutapahtuman videolta, sanotaan vaikka tää miesten viesti

viimeinen osuus niin Lahdesta just äskettäin, niin onhan se nyt uudelleenkin katsottuna niin tosi tosi jännittävä.

Mut se et ku sä näät sen suorassa lähetyksessä kuitenkin lisää jotakin sun kannalta inhimillisenä kokijana.

Nyt se kysymys kuuluu, missä mitassa se ylimääräinen mitä sinä sähköisemmässä livetilanteessa on, niin palvelee tiettyjä

sellaisia päämääriä, jotka tässä meidän tilanteessamme Filosofia ja systeemiajattelu -sarjan osalta ni vois sun kannalta olla erikoisen arvokkaita.

Niin tää on siis se kysymys. Ja tässä suhteessa niin se, mä uudelleen tuun tähän, suoritteiden tuolla puolen, et ku

kiusaus on ajatella asioita ikään kuin suoritteina, et esimerkiksi vaikka että okei,

olen katsellut Esan tallenteita, mut oikeastaan ne toimii paremmin kun mä pistän ne nopeutettuna tulemaan.

Ja koska Esa, joku vois sanoa, ihan kaikella kunnioituksella, ni Esahan puhuu loppujen lopuksi aika verkkaisesti.

Ja että kun mä lähden lenkille, niin mulle toimii paremmin, että mä pistän sen 1.5:lla tulemaan, et mä saan niin ku kaikki avainpointit, ni on yks mahdollinen lähestymistapa.

Et siis sä voit ajatella näin että joku juttu on yhtä hyvin saavutettavissa

pikakelauksella. Vois sanoa näin, että okei, joku juttu kenties on saavutettavissa pikakelauksella mut entäs sun oma ajattelu. Ja ainakin voi sanoa minimaalisesti että jos sä onnistut ajattelemaan

sen jonkun jutun niin et sä saat ikään kuin itsesi lämpimäksi, niin se sun kokemus siitä on erilainen kuin jossa suoraan törmäät siihen, et jos sanotaan vaikka että

joku on jossakin konsertissa. Sanotaan vaikka että se on vaikka Mike Monroe.

Ja me tiedetään, että kun Mike Monroe aloittaa konsertin, niin hän ei kyl lämmittele. Siis Mike tulee niin täysillä siis

ensimmäisestä hetkestä kun vaan kukaan voi tulla täysillä mutta sä et silti välttämättä pääse siihen saman

tien samalla tavalla mukaan kuin mikä tilanne on puoli tuntia myöhemmin kun sä oot aistinut sitä tilannetta,

kun se tilanne missä sä tulit siihen on vähän unohtunut, joku veskijono,

joku harmitus jostakin asiasta. Et siis ihmisolentoina meidän kokemisella on myöskin tiettyjä rajoittavia piirteitä mutta se on myöskin

mahdollistava ulottuvuus ja se mahdollistava ulottuvuus nyt liittyy seuraavaan tärkeeseen asiaan.

Niin kuin mä joillekin tossa sanoin, ennen kuin me aloitimme, ni tää tän kertainen Filosofia ja systeemiajattelu Zoomin läpi verkossa kokonaan

ni tämä on mahdollistanu sellasia myöskin mukaantuloja, mitä koskaan aikasemmin ei oo ollu.

Ja ne on ihan tosi valtavia, mulle myöskin henkilökohtaisesti. Et niin et monet mun kaverit halus tulla tähän mukaan. Et se on musta suurenmoista.

Ja myöskin se et mun äiti

mun veli järjesti, et äiti pystyy Hyvinkäältä seuraamaan tätä, ni liikutti mua tosi paljon.

Ja äitini on 93v.

No kaksi vuotta sitten mun äidillä oli sellainen haaveri

meidän mökillä saunassa ja hän kaatui kiuasta vasten.

Ja hänen kätensä paloi ihan tosi pahasti. Se oli aivan hirvittävää.

No sitten eri vaiheiden jälkeen

kuitenkin se äitini tosi pahasti palanut iho

ni lähti paranemaan suomalaisen terveydenhuollon, jota kohtaan siis kaikenlaista kritiikkiä kuullaan, ja tietysti kun on joku kompleksiteetti, niin sä

voit aina sitä organisoida jollakin toisella tavalla kuin se on jollakin hetkellä organisoitunu

ja siihen on tarvetta ja on kaikenlaisia käytäntöjä, jotka on vähemmän

produktiivisia annettuna tavoitteet ja niin päin pois, aina tommoses jossakin isos jutussa,

mut mitä nyt tapahtu sit kuitenkin sen äitini palaneen käden osalta oli, et ku siellä sitten se sairaalajakson jälkeen

joka päivä kävi niin kuin hoitajat vaihtamassa uskomattoman hopeakääreen siihen äidin käteen ni oli se

et se niin ku paranisi äidin käsi. No sitten äitini oli täällä meillä johtuen sellaisesta hammasoperaatiosta

ja siinä illalla ku oltiin niin sit mä sanoin siinä että haluaisit sä käydä saunassa koska mä yhtäkkiä olin tajunnut että

äitihän ei oo sen haaverin jälkeen ollut saunassa ja äitini rakastaa saunaa ja meillä on täällä semmonen pieni city sauna, se on ihan tosi tosi pieni mutta

meille rakas ja silloin ku meiän pojat oli pieniä ni koko perhe mahtu sinne kerralla. No eihän me nyt vuosiin enää olla mahduttu koko perhe sinne kerralla,

edes vaikka joku seisoi niin ei me silti oikein mahduta sinne. Mut se on siis edelleen yhtä rakas ku aikaisemminkin se meiän pikku citysauna. Ja mä sanoin äidille, että

haluaisit sä käydä saunassa. Ja äiti sano että joo, et se ois ihanaa. Ja näin me mentiin sitten saunaan ja siellä mä heittelen löylyä ja siinä me istutaan ja sit me tullaan pois

sieltä saunasta ja ku tultiin pois sieltä saunasta niin mä sanon että haluaisit sä et mä pesen sun hiukset. Ja äiti sano, et se ois kyl ihanaa. Ja sit mä pesin mun äidin hiukset.

No, ku mä nyt tässä ajattelen mun elämän siis viime vuosia

tai tota vaikka kyseistä vuotta kun toi tapahtu niin toi on kyl niitä hienoimpia hetkiä koko siitä vuodesta.

Mutta se oli siis näin lähellä ettei se tapahtunu. Muistan siis sen hetken,

kun mun ajatukset oli ensin panneet merkille että äitihän ei oo ollut saunassa sen haaverin jälkeen.

Ja sit mä lähden muodostamaan sitä lausetta, sitä kysymyslausetta et haluaisit sä käydä saunassa.

Ni tuhannesosa sekunti ennen ku mä sanon sen lauseen, mun ajatukset on jo muodostanut

käsityksen siitä, et mitä äiti tulee jokseenkin varmasti vastaamaan. Mun äitini, joka on liian hienovarainen

sanoakseen, että Esa, mä haluaisin käydä saunassa, et mä en oo ollut saunassa sen haaverin jälkeen, et hän ei missään tapauksessa tota sanois.

Et ku hän on meillä, niin hän on niin vaatimaton ja itseään mitään pyytämätön ku ikinä kukaan voi olla.

Et isäni oli sillai persoonallisuutena aivan toisenlainen. Et hän oli sellanen niin ku tilaa täyttävä hahmo, toisin kuin äiti.

Ni tän seurauksena ku mä sanoin siis, oon just sanomas lauseen "haluut sä käydä saunassa" niin mä tiedän jo vastauksen.

Ja siin on sellanen tuhannesosa sekunnin tai tällasen tosi lyhyen ajan kestävä päätöshetki

ja niin kuin lentäjät sanoo, että on niin kuin päätöskorkeus, et ku sä tuot sitä konetta alas, ja sä et ehkä

näe mitään, ja sä tuot sitä konetta alas ja perämies huutaa lukuja, ni sit ku tullaan päätöskorkeuteen niin se tarkoittaa että

tämän jälkeen ni sä et voi mitään muuta ku laskeutua mut sä viel pystyt vetää ylös.

Ni tää on siis se hetki.

Ja se on hämmästyttävää, et kuinka paljon kaikkea siinä ehtii käydä mielessä ennen sitä, koskien että mikä mun ajatus oli ollut oikeastaan lausumattomasti

sille ajalle, mikä nyt kun äiti jokseenkin varmasti vastais et lähetään saunaan että hän haluais lähteä saunaan, ni sitten

kuluis siihen, että mä oon siellä saunassa. Koska sillon ku hän on meillä mä pystyn ihan hyvin tekee mun hommia, ja mul on aina kaikennäköistä kiehtovaa tehtävää.

Et mä olin ajatellut tiettyjä juttuja siinä samalla kun äiti on kuitenkin vaan meillä, et se kiva juttu kun hän on, niin

ku hoitaa, niin ne jäis nyt sitten hoitamatta. Mut ku nyt katsoo täs

ajan yli niin kyl täs aika lailla selvästi näkee mihinkä ne punnukset asettuu.

Mut siinä operatiivisessa nykyhetkessä voi olla, että sä vahingossa meetkin sen jonkun sellaisen ajatuksen kanssa,

joka laajemmassa katsannossa kyl oikeastaan ei synnytä mitään kauhean arvokasta,

Ja tän takia vois sanoa et eks minimipointti tos olis se että henkilön kannattas aika ajoin vähän ottaa sellaistaakin

aikaa missä hän ihan kaiken rauhassa vähän punnitsis vaihtoehtoja, joita sitten kun se tilanne on päällä,

niin sä suuremmalla todennäköisyydellä siin tilanteessa sit toimitit oikein. Ja näin aivan erikoisesti koskien sellaisia asioita, jotka siinä tilanteessa eivät ole samalla tavalla

ikään kuin esiin huutavia sen jonkun arvokkaan osalta, mikä niihin mahdollisesti sisältyy, vaikka sen kautta, että sä et saa

siitä jotakin niin kuin Instagram-juttua ja et sä et saa siitä sellaista välitöntä jotakin niin ku mielimielihyvää

vaikka jonku somekanavan välityksellä, mut joka tarkemmin ajatellen myöhemmin punniten niin sä näät et toi oli ehkä hienompi juttuja koko vuonna. Ni tää on siis ajattelun ajattelun ikään kuin tällanen en mä nyt sano

tuomioistuinmaailma mutta ainakin sellainen, mistä tulee tiettyä sellasta perspektiiviä mukaan joka siis ei ole

automaattista et sellane perspektiivi ylipäänsä tulee mukaan ja tässä suhteessa ajatella seuraavaa, että nytten kun

tos ajattelun historiassa ni tietenkin on yhtä ja toista sellaista mikä on

muotoutunut joksikin sellaiseksi kiteytyneeksi mitä aika helposti voi liikuttaa paikasta toiseen ikään kuin ottaa uudestaan esiin.

Yks tällanen aika innostava lähde,

minkä kautta joku voi peilailla omia ajatuksiaan elikä sitä kautta ajatella omia ajatuksiaan,

sitä kautta saada kenties avauksia siihen merkityksellisyyden maailmaan,

jossa sitte tollaset ilmiöt,

et menisinkö saunaan vai enkö mene saunaan jonkun tietyn henkilön kanssa tyyppiset kysymykset, niin asettuu niillä punnuksilla oikeeseen asentoon niin on tällanen Epiktetos,

vapautettu orja, josta sitten tuli niin maineikas filosofi

hänen myöskin kielellisen ilmaisunsa terävyyden vuoksi.

Häneltä on suomennettu itse asiassa useampaan otteeseen mutta tää kiteytys on suomennoksesta, jonka otsikko on Käsikirja ja keskusteluja,

missä hän sanoo näin että eivät asiat sinänsä saa ihmisiä menettämään mielenrauhansa vaan heidän käsityksensä asioista.

Joka tietenkin vois sanoa, et toi on aika jyrkkä toteamus, että tavallaan kärkevä toteamus.

Mut on toi niin ku mahdollinen ajatus. Siis ihan samalla tavalla ku vois sanoa, että okei, Satu Teerikankaan

idea siitä että ihminen vois olla parempi työkaveri itselleen niin on helposti toteutettavissa tai vaikeasti toteutettavissa tai ei sovi meikäläiselle et sä voit niin ku

punnita sitä mut ainakin se on mahdollinen ajatus. No jos otetaan tällaisesta mahdollisesta ajatuksesta kiinni, ku että onks kuviteltavissa, että jotkut semmoset

asiat, jotka subjektiivisesti sulle ilmenee hyvinkin voimakkaasti esimerkiksi et sä oot niin ku rikkonainen sisältä, et sul on jotenkin epämurkava olo.

Ni ainakin osittain heijastelis joitakin käsityksiä mitä sulla on joistakin asioista

sikäli et jos näin on niin kyllähän se herättää sen jatkokysymyksen että okei, et voisko ne käsitykset olla toisenlaisia kuin ne nyt on.

No huomatkaa, että tässä kohdassa, me emme tee sitä väitettä että et mitä

Epiktetos tällä lauseella sanoo kirjaimellisesti totta kaikissa tapauksissa.

Me emme sano, että tämä on nyt joku objektiivinen totuus sanotaan jossakin mielessä.

Emme myöskään sano, että olemme tässä nyt Epiktetoksen opetusten kaikkein keskimmaisessä kohdassa emmekä

myöskään sano, että tää suomennos on kaikin osin absoluuttisesti just oikea suomennos.

Näin me emme sano. Me ainoastaan sanomme, että tässä nyt on yksi tämmönen mahdollinen ajatus,

jota joku vois sitten käyttää kun hän peilailee omia käsityksiään,

jotka käsitykset siis ovat enemmän tai vähemmän kiinteäksi muodostuneita ajatuksia.

Ni jos hän nyt sitten näin lähtee tekemään niin se mitä mä ensimmäisessä jaksossa

nostin esiin ehkä-ajatteluna niin ensimmäisenä asiana alleviivaa sitä tosiasiaa että no mikä tahansa sun käsitys jostain on ni kai se nyt vähän

erilainen vois kuitenkin olla, ainakin hetkellisesti ni vaihtoehtona, tuotuna tarkasteluun sun toimesta.

Et voisko sun käsitys nyt koronasta olla toisenlainen ku se nyt on ja et joka ei vähättele sitä sun kokemusta, et mikä tahansa kokemus on,

niin se on tiettyssä mielessä tietysti totta. Mut kun se kokemus taas toisaalta tosiasiallisesti

monella tavalla heijastelee niitä erilaisia sellaisia käsityksiä mitkä ajassa on, mitkä sä oot sattumalta kohdannut, niin

ihan selvä mahdollisuus on se, että voisithan sä vähän työstää niitä sun ajatuksia ja sitä kautta käsityksiä kaiken kaikkiaan asioista.

Ja nyt tää käsitys asioista -maailma on kyl siinä mielessä mä sanoisin

aikamoinen kun sitä lähtee katsomaan ikään kuin vuorena mihin voi kiivetä että ihmisen on erittäin vaikea

ajatella omia ajatuksiaan elikkä nähdä, mitkä mun käsitykset edes on, ennen kuin ne on jo toteutuneet käsityksinä.

Ja näiltä osin se ei oo pelkästään Donald Trump, jolla on se vaikeus, se on ihmisenä olevuuteen liittyvä vaikeus,

jonka takia juuri niin me monta kertaa revitään hiuksia päästä sen meiän kaverin kanssa, joka ei niin ku tajuu, minkälaisessa suhteessa hän elää,

et miten se voi olla noin sokea tän kaverin alkoholismille, se on aivan niin ku henkeäsalpaavaa, et montako kertaa sen täytyy niin ku piestä tää sun kaveri, ennen

kun silmät aukenee, et se ei muutu miksikään. Ja sellasella tavalla ainakaan kun mitä hän aina lupaa et hän muuttuu. Ja voi olla et me ollaan aivan epätoivoisia.

Et eks se näe, et hänhän on siis uhkapeluri, et se on niin ku ihan patologinen valehtelija, hän on siis narsisti.

Niin me näemme sen niin kristallinkirkkaasti siit pikkuisen ku katsotaan kauempana.

Mut ihmisen on erittäin vaikee saattaa omassa mielessään käsityksiään käsittelyn alle.

Yksi syy siihen miksi ihmisen on niin vaikea saattaa käsityksiään käsittelyn alle on että koko ajan on niin paljon ihan muuta käsiteltävää.

No minkälaista muuta, no just siis sellaista kysymystä, että oisko joku appi parempi kuin joku toinen appi, et onks nyt tää whastappin niin kuin uudet toimintaehdot

niin sellaset et mun pitäis itse asiassa siirtyäki johonkin toiseen ja kaikennäköistä siis sellaista sälää tulee meiän tajuntaan, joka täyttää sen käsittelykapasiteetin.

Ja erikoisen vahvastihan tää tapahtuu siinä ulottuvuudessa, jossa kysymyksessä on joku semmonen suorite, et sen

pystyy hahmottamaan sen asian myöskin siitä näkökulmasta, et onks se tehty vai eiks sitä oo tehty. Ja varsinkin semmosissa asioissa, missä sitten ne

suoritteet, jos niitä ei ole tehty, niin muistuttaa itsestään kaiken aikaa. Sä avaat sen telkkarin ja sieltä tulee taas joku joku päivityskysymys ja et siis meiän elämä, niin

sitä ympäröi erilaiset tällaiset suoritetodellisuuksien mustat aukot,

minkä takia sitten se tunne subjektiivisesti ihmisellä on se, että hän ihan tosi paljon käyttää ajattelukapasiteettiaan kaiken aikaa

et ku sä niin ku maitoa meet ostamaan niin siellä on niin ku kaikennäköisiä oikeita maitoja ja sit on kauramaitoja

ja joku kampanja just nyt et itse asiassa tää on jotenkin epäeettistä ylipäänsä juoda edes maitoa ja pitäiskö tässä

itse asiassa ostaa niin ku smoothia mut mikä näistä smoothieista on sellanen, et sä voit ostaa sitä smoothia, onks se varmasti tehty

Suomessa, todennäköisesti ei oo tehty Suomessa, näyttäis et on tehty Suomessa, todennäköisesti ei oo tehty Suomessa

siis sä askartelet ihan tosi paljon, pelkästään tollaseen naapurin pikku K-kauppaan ku sä meet niin sun mieli täytyy

kysymyksistä. Mut ne kysymykset eivät koske syvempiä sun käsityksiä mistään asiasta. Mut se ei poista niitä tosiasioita, että niillä

käsityksillä, mitä tahansa käsityksiä sul on, on seurauksia syvempien asioiden suhteen. Ja nyt tää teema mielessä, ni ajatelkaa

seuraavaa, et mä täs nytten näennäisesti mä hyppään ihan toiseen kohtaan mut mä pyydän kuitenkin et sä tulisit tähän ajatuskulkuun

mukaan. Et mehän ollaan Pipsan kanssa oltu yhdessä 35-36 vuotta ja mulle tää on mun elämän suuri rakkaus. Se on jotain niin valtavaa.

No nyt sitten yksi ulkoinen elementti siis kymmeniä vuosia ollut se, että mä oon ostanut Pipsalle ruusuja.

Ja silloin ennen meidän poikia monasti oli niin että me käveltiin kaupungilla niin mä saatoinkin ostaa Pipsalle sellasen yksittäisruusun

et me käveltiin vaikkapa kaupattorilla ja hänellä oli yksittäinen ruusu sellases käveleväs maljakos, niit sellasia muovisia mihin sen voi pistää

Et mä oon ostanut siis Pipsalle ihan tosi paljon ruusuja ja se jotenkin niin ku ilmentää jotain. No sitten samanaikaisesti

mähän oon siis ylpeydellä suomalainen mies. Ja mun silmiin meissä suomalaisissa miehissä on valtavia hienoja ominaispiirteitä.

Ja yks sellanen hieno ominaispiirre kuitenkin siis ei ole noin niin ku yleisesti katsoen se että me niin ku ostettas kauheesti ruusuja.

ja että Kampin Kuukka tuolla Lapinlahden kadulla, yks mun suosikkipaikkoja, suurenmoinen kukkakauppa, mutta

ei siellä niin ku suomalaiset jaskat nyt niin hirmuisesti tulveksi ostamaan leideilleen ruusuja enkä mä sano,

että välttämättä pitäskään mut siin ois oma kauneutensa jos me oltais maailmankuuluja, siis me suomalaiset miehet

meidän romanttisuudesta tässä ulottuvuudessa. Sen sijaan et vallitsis tällainen ruusun ostamattomuuden realiteetti niin ku

nyt vallitsee, vallitsis huikea ruusunostamisen realiteetti, just joku tällanen ilma niin ku nyt täällä on vähän tällainen räntäkeli ja Kampin

kukkahan on auki joka päivä seitsemään. Niin kyl se ois hienoa kun siellä tälläkin hetkellä olisi sanotaan viisi kaveria keskustelemassa

Jaanan kanssa vilkkaasti, tietysti maskit päällä, et mitä, onko oransseja, et erittäin upeita samppanjaruusuja.

Ja mitähän tällä kertaa ottais, Jaska, mitäs sä ajattelit, et kyl musta siinä ois niin ku omaa hohtoa mutta siis tällä hetkellä siis näin ei ole.

Näin ei ole sen takia, nyt tää on se avainsana, ettei oo tällasta uomaa, mikä veis edes Kampin kukkaan, et vaikka se on niin elokuvallinen

kukkakauppa, et se on tavallaan ihan niin ku sellanen et voisitko ikinä kuvitella, et kuinka upee kukkakauppa on, niin se on just

niin ku Kampin kukka on. Ni ei sinne kuitenkaan mitään uomaa vie. Et siis jos joku muuttaa vaikka Ouluun, niin kasvaa

todennäköisyys, et sä päädyt Oulun Kärpät -nimisen jääkiekkjoukkueen otteluun. Et on uoma Oulussa Oulun Kärppien otteluihin.

Mut ei Oulussakaan ole mitään uomaa mihinkään kukkakauppaan. Et siis totta kai on niin että meidän elämä aika pitkälti tapahtuu,

ollaan koronassa tai koronan ulkopuolella, niin jossakin uomassa mutta kun hankaluus on, ja nyt tää on se pointti,

se että elämä kuitenkin on enemmän kuin mitkään uomat on ni vois kuvitella, et ihminen edes ajatuksellisesti

haluais pikkasen kurkistella uoman ulkopuolella, ajatuksellisesti, ja tää uoma-ajattelu osana elämää, tämä on siis se pointti mitä tässä nyt

vähän niin kuin tuskailten tarkastelen, että jos olisi käynyt niin, et mä olisin viime hetkessä ollut sanomatta sitä lausetta äidille, et haluutko mennä

saunaan, niin mä oisin jatkanut siinä uomassa, missä mun jokainen ilta sitä ennen tapahtuu ja edelleenkin tapahtuu aika pitkälti.

Tietenkin on niin, että ihminen tekee jotain jos se hyöty on tarpeeksi suuri hänelle saman tien ja siinä Ryöväri ristillä -esimerkissä

niin voi ajatella että tää Ryöväri, joka siinä sitten uskoi Nasaretin miestä, niin hän tavallaan pohjusti jotain hyötyä itselleen.

Tää ois tällanen kyyninen tulkinta ja aika herkästi me semmoseen kyyniseen tulkintaan mennään, et joku hyötyy siitä.

Ja varmasti elämässä monasti hyötylaskelmat on tosi voimakkaita,

joka tarkoittais siis tän mahdollisen ruusunostaja Jaskan kannalta sitä, että jos hän itse tarpeeksi hyötyy siitä että hän

ostaa yllätysruusut hänen leidilleen niin hän todennäköisemmin ostas ne. Mut tietysti monasti joku kiva juttu, mitä toiselle voisimme tehdä ei täyty tätä ehtoa. Tää on tosi tärkeätä, että esimerkiksi

voi jälkikäteen ajatella, että Satu Teerikangas itsekin hyötyi siitä, että hän ryhtyi paremmaksi työkaveriksi itselleen, koska sen seurauksena, osoittautuu

vuosia myöhemmin, kun hän sit lähtee, ku hänen työkaverinsa ovat niin kiitollisia, että hän oli siellä, et he olivat tosi kiitollisia hänelle

työkaverina ja näin ollen asiat sujui sitten Sadullekin paremmin.

Sä voit ikään kuin rekunstroida asioita hyödyn näkökulmasta mutta se on ihan varma että Satu ei tehnyt sitä hyödyn näkökulmasta.

Historia, sul on jo joku tietty historia, joka ainoalla ihmisellä on tietty historia vaikka kiinnostuksen osoittamisen

osalta kollegaansa nähden tai opiskelukaveriinsa nähden tai johonkin nähden vaikka proffaan nähden. Et jos sä oot yhteydessä johonkin proffaan,

ja sä oot opiskelija, niin kai sä voisit olla kiinnostunut siitä proffasta. Et minkälaiset asiat häntä niin ku syyttää, et mitäköhän hän tutkii, et voisithan sä olla kiinnostunut

kaiken kaikkiaan. Mut ku ei sun tartte olla kiinnostunut ni keskimäärin ihmiset eivät ole kiinnostuneita, ja tän seurauksena se historia usein jatkaa

itse itseään eli sä meetkin uoman pohjalta, sä meet hyötylaskemisen pohjalta ja sä meet historian pohjalta.

Mut vaihtoehto olisi ollut kaiken aikaa se, että sun oma harkinta olisi tarkentunut ja sen seurauksena sitten se mitä sä

syvemältä asiaa punniten itsestäs käsin sen vastauksen ammentaen siinä joissakin tilanteessa päätät että teet.

Mä sanoisin, että aika harvan meistä miehistä, jotka ollaan vakinaisessa parisuhteessa, kannalta, jos sä kysyt että

ansaitseeko elämäni nainen, kuvitellaan, että se on heterosuhte siis, ni ansaitseeko elämäni nainen spontaanin ruusun, ni

pystyy vastaa että ei ansaitse. Et se on vaan että me emme esitä sitä kysymystä, ja koska emme esitä sitä kysymystä, emme kuule myöskään vastausta. Se kysymys puolestaan

on sellainen, joka vaatii sitä, että sulla on tilaa esittää se kysymys aidossa mielessä, mutta parisuhteissa, työssä, opiskelussa, meiän arjessa kaiken kaikkiaan tilanne on

se, että meillä ikään kuin ei ole aikaa, meillä ei ole tilaa esittää sitä laajempaa kysymystä, minkä kautta tämä oma tarkentunut harkinta, sydämen ääniulottuvuus niin

vois sieltä meille esittäytyä, mutta se mahdollisuus meillä on Filosofia ja systeemiajattelu, jos nyt tätä ilmaisua käyttää, kokonaisuuden sisällä.

Koska tämän kokonaisuuden sisällä sun ei siis tarvitse todistaa itsestäs kenellekään mitään.

Ja jos sä meet mukaan johonkin, ne jotka tän suorittaa, sivuhuonekeskusteluun 12 minuuttia, niin ei sun tarte sanoa siellä yhtään mitään.

Sä voit pelkästään siellä tuoda esiin jonkun semmoisen kysymyksen, minkä kautta, mitä sä joku toinen sit ajattelet. Sä voit ainoastaan tuoda sinne

esimerkiksi, se riittää ihan täysin, oman sun kasvovalon. Ikään kuin

olla siinä siihen kokonaisuuteen nähden hyväksyvän oloisesti, sun ei tarvitse todistaa mitään, esimerkiksi et sul on joku skarppi

pointti johonkin tai et sä niin ku heti näit että johonkin liittyy joku tietty asia. Ni tää mahdollisuus, että sun ei

tarvitse todistaa mitä tarkoittaa, että ajatuksellisesti myöskin sulla on mahdollisuus tulla ulos siitä huomasta missä sä kyl käytännössä elät

sun elämää tosi voimakkaasti ajatuksellisesti, joka uoma ni ajatuksellisesti on erilaisten suoritteiden suorittamisen uoma.

Ehkä mä sanon sen vielä näin. Ja kun mä sanon tämän, niin mä en tarkoita sitä ettenkö mä arvosta suoritteita siinä kuka tahansa arvostaa

suoritteita. Et mulle oli tosi tärkeä aikanaan se, että mä pystyisin väittelemään alle 25-vuotiaana filosofian tohtoriksi ja tää oli tietynlainen suorite ja edelleenkin mä oon tosi

innostunut vaikka urheilusta ympäristönä, jossa siis se suoritteen ulottuvuus on valtavalla tavalla fokuksessa. Se on inhimillisen olemisen yks ulottuvuus,

suorite, ja jos me ajatellaan niitä globaalisti, ihmiskuntaa kohtaavia haasteita, tarvitaan huikeita suorituksia.

Mut se ei poista sitä tosiasiaa etteikö myöskin tarvita merkitystajua ja etteikö meissä ole sellaista merkityksellisen tajua, semmosta kykyä

hankkiutua johonkin, missä me aistimme sen kokemuksellisesti, että tässä on nyt jotain tiheämpää, sellaista, mikä kestää syvemmän harkinnan ja kun se kestää syvemmän harkinnan, se tarkoittaa et sil voi olla jotakin seurauksia myöskin alitajunnan kautta

suhteessa johonkin tilanteisiin, mitä mä en täl hetkel edes tiedä mitä ne on.

Et jos ajatellaan uudestaan Bengt Holmströmiä ja Bob Wilsonia ni kenties Bengt Holmströmissä syntyi joku semmonen syvempi kiinnostus olla

todella sellainen taloustieteilijä, joka kykenee ymmärtämään taloutta syvästi eikä ainoastaan, että hän hallitsee jotakin kalkyyleita.

Tää merkitystajun, merkitystihentymän maailma mielessä, ni ajatelkaa

seuraavaa. Et ykshän tällainen syy, miks voi ajatella, että joku on kiinnostunut kirjoista, kirjoista, on että, jos joku on tehnyt jonku kirjan niin voidaan olettaa varmaan hän on nyt sitten niihin merkityksiin, mitkä hän on siihen kirjaan rakentanut

jonkun määrän ajatustyötä kohdistanu. Sit sen lisäksi me tiedetään, että jotkut kirjat ovat kestäneet satoja vuosia. Voidaan sano, että

melko varmaan, jos merkitystihentymiä haetaan niin jostain tommostesta suunnasta vois löytyä jotain.

No monta kertaa sä tosiasiasa lähestyt kirjoja ilman et sä oikeestaan edes itse sitä huomaat

niin suoritteiden näkökulmasta. Että esimerkiksi et joku sun kaveri sanoi, että sun pitäis lukea joku kirja ja sitten sä tiedät, että te tapaatte joskus myöhemmin,

näin ollen sä ajattelet, et sun täytyy yrittää lukea toi kirja. Se on tavallaan suorite suhteessa siihen kun te myöhemmin

tapaatte -tyyppinen asetelma, joka on erilainen sisääntulokulma siihen kirjaan kun sellainen, mis sä ajattelet et on tärkeitä et

meikäläinen saa omaa merkitystajuaan laajennettua.

Et mä saan itseni ihmisolentona aistimaan että milloin joku merkitys tihentyy ja sitä kautta kun se tihentyy

niin mä myöskin saa itseni suunnattua ajatuksellisesti ja myös tekojen tasolla toisella tavalla kuin ilman sitä tihentymää ni ois ollu asian laita.

Yks mitä mä, nyt ku mulla on viimeinen kevät menossa

proffan ominaisuudessa, niin oikeestaan vähän pidän valitettavana, että mä mielestäni siis en oo siinä oikeestaan pätkän vertaa onnistunut,

on se, että ku mä itse oon kirjojen kulttuurin mies, et mä oisin kyennyt Otaniemeen jotenkin synnyttämään

innostusta kirjoihin. Et mä muistan oikeestaan vaikka viime vuodelta,

anteeks, nyt pitää sanoa jo edelliseltä vuodelta, koska viime vuosihan oli melkein kokonaan kuitenkin koronaa, niin vaan ehkä pari kertaa ku mä muistan, et

joku luki fyysistä kirjaa vaikka siellä Väreen toisessa kerroksessa, missä on ne ravintolajutut

Ja toki voi sanoa, et ehkä joku luki sit kännykältään, no ehkä joku luki kindleä läppäriltään, no maybe

Myöskin sen fyysisen kirjan lukemisessa on tietty pointti koska se fyysinen kirja sillä omalla materiaalisella olemuksellaan niin tietyllä tavalla viestittää

myöskin siitä että toi ei oo pikakelattavissa, että tossa on nyt jotain sellaista, mikä vaatii kokonaisuutena huomiota mutta samanaikaisesti sen kanssa että se vaatii

kokonaisuutena huomiota siel saattaa olla jotain sellaista, minkä kautta, jos sä annat itsesi mennä siihen sisään

niin jostakin yhdestä sivusta, jostakin yhdestä paragraafista sä voisit saada ehkä aika paljonkin sellaista

tuntumallista ku vaikka niin kuin seuraavasta, tää on Maurice Merleau-Pontyn Filosofisia kirjoituksia -niminen

kirja. Musta ihan niin ku valtavan hieno. Mä luen tästä pienen pätkän.

Ja ku mä luen tän pätkän, niin mä luen tän eräänlaisena yrityksenä kuljettaa se kiekko sinne hyökkäysalueelle,

jotta sä pystyisit sit tekee maalin sieltä hyökkäysalueelta, kun mä oon tuonut sen kiekon, tän, mitä mä hetken päästä luen, ni muodossa sinne, joka kaiken kaikkiaan on se,

mun pyrkimykseni tietyllä tavalla tarjoilla kiekkoja hyökkäysalueelle sulle et sä saisit tehtyy maaleja. Niin Merleau-Ponty kirjoittaa

seuraavasti: Filosofin suhde toisiin ihmisiin ja elämään on tukala

ja juuri tämä on filosofialle olennaista. Asia on viime aikoina hieman unohtunut.

Nykyfilosofi on usein virkamies ja aina kirjailija

vapaudella, jonka kirjojen kirjoittaminen hänelle tarjoaa, on kääntöpuolensa.

Se, mitä hän sanoo, ottaa saman tien paikan akateemisessa maailmassa, jossa elämänvalinnat on vaimennettu

ja ajattelun tilaisuudet kätkeyty. Ilman kirjoja kommunikaatio ei olisi

ollut niin nopealiikkeistä eikä kirjoja olekaan syytä moittia.

Loppujen lopuksi kirjat ovat kuitenkin puhetta, vain hieman yhtenäisemmässä muodossa.

Nyt kirjan kansien sisään sijoitettu filosofia on kuitenkin lakannut puhuttelemasta ihmisiä.

Se mikä filosofiassa on poikkeavaa ja miltein sietämätöntä peittyy suurten filosofisten järjestelmien nuhteettomuuteen.

Jotta voi löytää uudelleen filosofin koko tehtävän on muistettava, että jopa ne filosofikirjailijat, joita luetaan

ja joihin itsekkin lukeudun, ovat aina pitäneet esikuvanaan miestä, joka ei koskaan kirjoittanut eikä opettanut,

ei ainakaan virallisen oppituolin haltijana vaan puhui kadulla kohtaamiensa ihmisten

kanssa ja ajautui ongelmiin sekä julkisen mielipiteen että vallanpitäjien kanssa.

On muistettava Sokratesta. Ni tää näkymä siihen, mitä me tän Filosofia ja systeemiajattelu -nimisen kokonaisuuden kautta

yritämme tehdä, tuo esiin sen että me yritämme luoda semmosen tilanteen, minkä tilanteen sisällä kukin vois käyttää omaa ajattelun instrumenttiaan

sen mun mielestä ikaikaisesti ylvään tavoitteen mukaisesti, joka sokraattinen käsitys

filosofiasta oli, joka oli, et pointtina on ajatella, jotta voisi elää parempaa elämää.

Se on erinlainen pyrkimys ku se, että kehitän tässä ajatteluani

jotta voisin suorittaa asioita x ja y tehokkaammin, väheksymättä tavoitetta suorittaa asioita x ja y tehokkaammin, mut kun sä et pääse eroon sitä, että

siinäkin tapauksessa, missä sä sitten suoritat tehokkaasti asioita x ja y, sä kuitenkin edelleen ihmisolento.

Tästä syystä se sun ihmisolentona olevuuden ajattelemisen niin tarkoittaa sellaisen

nykyhetkisyyden ja siihen liittyvän puheellisuuden myöskin itsensä kanssa kohtaamista, mihin mä

toivon että tää meidän tilanteemme antaa, kyl mä uskallan näin sanoa, ainutlaatuisen puitteen sun kannalta.

Toki on ollut ja me ollaan tiimissä oltu siis valtavan vaikuttuneita siitä, et kuinka nämä tallenteet on löytäneet ihmisiä

Filosofia ja systeemiajattelu -luentosarjasta, YouTubessa, podcast-alustoilla ja niin päin pois, et me ollaan oltu tosi vaikuttuneita siitä, ja monet

kertoo myöskin että he käyttää niitä monenlaisessa sellaisessa ympäristössä, jossa heidän ajattelunsa pääsee liikkeelle niin

uusiin suuntiin ja uudistaviin suuntiin ja tukee heidän luovuutta vaikka uimassa tai iltakävelyllä ja

kaikenlaisia tilanteita, missä ihmiset kuuntelee, mä oon kuullut, niin näitä tallenteita. Mutta se varsinainen asia on, et minkä se tallenne

mahdollistaa ni sen jokainen kuulee ajattelun kannalta mut sen ajattelun kannalta niin mä epäilen että tää

reaaliaikainen tilanne saattaa sulle antaa vielä enemmän sisääntulokulmaa myöskin siihen sun herkkyyteen millä sä

koet asioita niin että siellä voi lähteä liikkeelle sitten syvyyskerroksissa sellaisia

vaikuttavuudenaaltoja, jotka tuntuu vuosia ehkä vuosikymmeniä sen jälkeen kun sä siinä tilanteessa olit. Niin siihen,

hyvät ystävät, mä oisin tän ensimmäisen luentokerran päättänyt ja jos sä haluat sivuhuoneeseen vielä keskustelemaan, siis

niille, jotka on mukana tässä niin ku suoritekokonaisuudessaan, mä oikeastaan suosittelisin sitä, niin pysy linjoilla, me pystytetään halukkaille huoneet, ja muille

kiitos kun olitte mukana, ja kiitos myös erityisesti täs web-lähetyksessä mukana olleille, se oli

tosi rohkaisevaa koko sen meiän pyrkimyksen kannalta et niin monet halusi myöskin tähän nykytekiseen tilanteeseen tulla mukaan.

Odotan innostuksella meiän ens kerran kohtaamista, se sama linkki siis toimii kuin millä tällä kertaa tulit mukaan.

Mut kiitos koko sydämestä tästä tänkertaisesta ja hienoa jatkoa myöskin illalle.